

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ئالىي مەكتەپ يەرلىك ئالاھىدە ۋە
مىللىيچە دەرسلىك قۇرۇلۇشى پىلانى تۈرىدىكى دەرسلىك

تەتبۇر دەرسلىكى

①

تەتبۇر دەرسلىكى

شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى

مىجىت يۈنۈس 1959 - يىلى 10 - ئاينىڭ 15 - كۈنى كەلپىنىدە تۇغۇلغان، 1974 - يىلى شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى مۇزىكا فاكۇلتېتى تىنىڭ تەنپۇر كەسپىگە قوبۇل قىلىنغان. ئۇستازى شىرمۇھەممەت نۇراخۇنىڭ تەربىيىسىدە 1977 - يىلى مەكتەپنى ئەلا نەتىجە بىلەن پۈتكۈزۈپ، تەنپۇر ئوقۇتقۇچىلىقىغا ئېلىپ قىلىنغان. ھازىر ئۇ مۇزىكا فاكۇلتېتىنىڭ دوختىپىنى، مىللىي مۇزىكا - مۇقام كاپىدىرا - سىنىڭ مۇدىرى، جۇڭگو ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى ۋە مۇقام ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى، جۇڭگو مۇزىكانتلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

مىجىت يۈنۈس ئوقۇتقۇچىلىق ھاياتىدا سەنئەت بېغىنىڭ ياراملىق كۆچەتلىرىنى يېتىشتۈرۈش يولىدا ھارماي ئىزدىنىپ، تەنپۇر ماھىرلىرىنى تەربىيىلەپ، تەنپۇر كەسپىدىكى مەھىرىنىڭ سىستېمىلىق تەربىيىلىنىشىگە زور كۈچ سەرپ قىلدى. ئۇ تەربىيىلىگەن ئوقۇغۇچىلاردىن مەمتىمىن 1990 - يىلى 5 - ئايدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك ئاز سانلىق مىللەت ياشلىرىنىڭ مىللىي چالغۇ مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، مىجىت يۈنۈس مەدەنىيەت مىنىستىرلىكىنىڭ «مۇنەۋۋەر يېتەكچى» مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. مىجىت يۈنۈس 2005 - يىلى 10 - ئايدا مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 2 - قېتىملىق جۇڭگو مەدەنىيەت - سەنئەت مەھكىمىسى مۇكاپاتى - مەدەنىيەت - سەنئەت ئىنستىتۇت مۇكاپاتىنىڭ يەككە ئورۇنداش تۈرى بويىچە تەنپۇر بىلەن «ئەجەم» نى ئورۇنداپ ئالا تۈن مۇكاپاتقا، كوللېكتىپ ئورۇنداش تۈرى بويىچە كۈمۈش مۇكاپاتقا ئېرىشتى. 2005 - يىلى 7 - ئايدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك تۇنجى نۆۋەتلىك ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى سەنئەت كۆرىكىدە ئۇ يېتەكچىلىك قىلغان «چەبىيات مۇقامى» 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، ئۆزى ماڭا رىپ مىنىستىرلىكىنىڭ «مۇنەۋۋەر يېتەكچى» مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. ئۇ تەربىيىلىگەن ئوقۇغۇچىلاردىن ئابدۇۋەلى ساتتار 2008 - يىلى 8 - ئايدا مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 3 - قېتىملىق جۇڭگو مەدەنىيەت - سەنئەت مەھكىمىسى مۇكاپاتى - مەدەنىيەت - سەنئەت ئىنستىتۇت مۇكاپاتىنىڭ يەككە ئورۇنداش تۈرى بويىچە كۈمۈش مۇكاپاتقا ئېرىشتى. 2009 - يىلى 2 - ئايدا نەنجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك نۆۋەتلىك ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سەنئەت كۆرىكىدە مىللىي چالغۇلارنى يەككە ئورۇنداش تۈرى بويىچە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ئالىي مەكتەپ يەرلىك ئالاھىدە ۋە
مىللىيچە دەرسلىك قۇرۇلۇشى پىلانى تۈرىدىكى دەرسلىك

تېمپور دەرسلىكى

①

مىجت يۈنۈس
شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى

图书在版编目 (CIP) 数据

弹布尔教程：维吾尔文/米吉提·尤努斯，西尔买买提·努拉洪编·
乌鲁木齐：新疆教育出版社，2009.9

自治区高校地方特色和民文教材

ISBN 978 - 7 - 5370 - 7473 - 5

I. ① 弹 ... II. ② 米 ... III. ① 维吾尔族 - 拨乐器 -
泰法 - 中国 - 维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. ① J632.39

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 167725 号

编辑：	吾买尔·穆罕买德	ئۆمەر مۇھەممەت	مۇھەررىرى:
责任编辑：	牙里坤·肉孜	يالقۇن روزى	مەسئۇل مۇھەررىرى:
制作五线谱：	阿布都外里·阿布拉提	ئابدۇۋەلى ئابىلەت	نوتىسىنى تىزغۇچىلار:
责任校对：	克依木·吐尔逊	قەييۇم تۇرسۇن	مەسئۇل كوررېكتورى:

自治区高校地方特色和民文教材建设计划立项教材

弹布尔教程 (1)

(维吾尔文)

*

شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى نەشر قىلدى

<http://www.xjjycbs.com>

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى

شىنجاڭ باستى

شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى كومپيۇتېر مەركىزى تىزدى

*

فورماتى: 787 × 1092، 1/16؛ باسما تاۋنقى: 13.50

2009 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى

2009 - يىل 8 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تراژى: 1 - 3000

ISBN 978 - 7 - 5370 - 7067 - 6

باھاسى: 50.00 يۈەن (ئىككى قىسىم)

نەشر ھوقۇقى بىزدە، باشقىلارنىڭ كۆپەيتىپ بېسىشىغا بولمايدۇ.

بېسىش - تۈپلەش سۈپىتىدە مەسلە كۆرۈلسە ئالماشتۇرۇپ بېرىلىدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 187 - نومۇر

پوچتا نومۇرى: 830049؛ تېلېفون نومۇرى: 2870654، 2863761 (0991)

كىرىش سۆز

مۇزىكا — ئىنسانلارنىڭ ئەڭ قەدىمىي، ئەڭ ئومۇملاشقان ۋە تەسىرلەندۈرۈش كۈچى ھەممىدىن زور سەنئەت شەكىللىرىنىڭ بىرى. شۇنداقلا ئۇ، ئىنسانلارنىڭ مۇئەييەن ئۈن — ئاۋاز قۇرۇلمىلىرى ئارقىلىق، ئىدىيە ۋە ھېسسىياتنى ئالماشتۇرۇش ۋە ئىپادىلەشتە كەم بولسا بولمايدىغان ۋاسىتىسى، ئىنسانلار مەنىۋى تۇرمۇشنىڭ ئورگانىك تەركىبىي قىسمى. مىللىي مۇزىكىلار مىللىي مەدەنىيەتنىڭ مۇھىم بىر خىل شەكلى ۋە يەتكۈزۈش ۋاسىتىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئۆزىگە مول مەدەنىيەت ۋە كۆپلىگەن تارىخىي مەزمۇنلارنى مۇجەسسەملەشتۈرگەن بولىدۇ، ئۇلار ئۆزىگە خاس بەدىئىي سېھرىي كۈچ ئارقىلىق ئۇزاق يىللىق تارىخىي كەچۈرمىشلەرگە ھەمراھ بولۇپ، كىشىلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ كەلگەن.

تەمبۇر ئۇيغۇر مۇزىكا سەنئىتى خەزىنىسىدىكى ئەڭ تەسىرچان، ئىپادىلەش كۈچى ئەڭ زور تارلىق چالغۇلارنىڭ بىرى. تەمبۇر دەرسى ھەر دەرىجىلىك سەنئەت مەكتەپلىرىمىزدە كۆپ يىللاردىن بېرى ئۆتۈلۈپ كېلىۋاتقان دەرس. تەمبۇر ئوقۇتۇشى ساھەسىدە ئىلگىرىكى ئۇستازلار تەمبۇر چېلىشنىڭ نەزەرىيىۋى قائىدىلىرىنى تۇرغۇزۇش، ئورۇنداش تېخنىكىسىنى قېلىپلاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ئاز بولمىغان خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. بولۇپمۇ پېشقەدەم تەمبۇر ئۇستازى، دوتسېنت شىرمۇھەممەت نۇراخۇن 2003 — يىلى تۈزگەن «تەمبۇر» دەرسلىكى تەمبۇرنىڭ تېخنىكىلىق نەزەرىيىسى ۋە ئورۇنداش ئۇسۇلى قېلىپلاشتۇرۇلغان تۇنجى دەرسلىك بولۇش سۈپىتى بىلەن شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتىدا جۈملىدىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى سەنئەت مەكتەپلىرىدە، ئىشلىتىلىپ قىزغىن قارشى ئېلىندى. بۇ قېتىم بىز ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى نەزەرگە ئېلىپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، مۇتەخەسسسلەردىن پىكىر ئېلىپ تەمبۇرنىڭ تېخنىكىلىق نەزەرىيىسىنى ۋە ئورۇنداش ئۇسۇللىرىنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تەمبۇر ئۆگىنىش ۋە تەمبۇردا مۇزىكا ئورۇنداشتا جەزمەن ئىگىلەشكە تېگىشلىك قائىدە — قانۇنىيەتلەرنى قېلىپلاشتۇرۇپ، شۇنداقلا مەشىق ئاھاڭلىرىنى يىللىقلار بويىچە ئاددىيلىقتىن مۇرەككەپلىككە قاراپ ئورۇنلاشتۇرۇپ بۇ «تەمبۇر دەرسلىكى» تۈزۈپ چىقىلدى.

دەرسلىكنىڭ نەشر قىلىنىشىغا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى، شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى ۋە شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى. دەرسلىكنىڭ نەزەردە يە قىسمىنى يېزىشقا پروفېسسور ئىمىن ئەخمىدى يېقىندىن ياردەمدە بولدى. تۈزۈش جەريانىدا شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى مۇزىكا فاكولتېتىنىڭ شۇجىسى رازاق نۇر، پروفېسسور گوگاڭ ۋە توقان سماغۇل، دوكتور ئۆمەر مۇھەممەت، دوتسېنت ئابدۇكېرىم ئوسمان ۋە ئالىم قادىرلار قىزغىن قوللاپ قۇۋۋەتلىدى. دەرسلىكنى تەكشۈرۈپ بېكىتىشكە شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، مۇزىكىشۇناس سۇلايمان ئىمىن، شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، مۇزىكىشۇناس تۇرسۇنجان لىتىپ يەركەندى، شىنجاڭ سەنئەت يۇرتىنىڭ دۆلەتلىك 1 — دەرىجىلىك دىرېكتورى ئابدۇراخمان ئايۇپ قاتارلىق مۇتەخەسسسلەر قاتناشتى.

مۇندەرىجە

بىرىنچى بۆلۈم

- 2 تەمبۇر ھەققىدە قىسقىچە چۈشەنچە
- 5 تەمبۇرنىڭ ياسىلىشى ۋە قۇرۇلمىسى
- 6 1. تەمبۇر چالغۇسىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى
- 8 2. تەمبۇرنىڭ ئۆلچەملىك قۇرۇلمىسى
- 9 (1) تەمبۇر قۇرۇلمىسىدىكى بۆلەكلەرنىڭ ناملىرى
- 10 (2) تەمبۇرنىڭ ياسىلىشى
- 10 (3) تەمبۇرنىڭ سىزلىنىشى ۋە ئاۋاز دائىرىسى
- 11 3. تەمبۇر چېلىشنىڭ ئاساسىي قائىدىلىرى
- 11 (1) ئولتۇرۇش قائىدىسى
- 12 (2) ناخۇن ياساش قائىدىسى
- 14 4. بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاھات
- 14 (1) ئوڭ قول بەلگىلىرى
- 15 (2) سول قول بەلگىلىرى
- 19 (3) دائىم قوللىنىلىدىغان مۇزىكا ئاتالغۇلىرى

ئىككىنچى بۆلۈم

- 22 تەمبۇر سىزلاش مەشىقى
- 24 قول كۆندۈرۈش مەشىقلىرى
- 24 ئىككىگە بۆلۈنگەن ئاۋاز مەشىقى
- 25 C چوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچى مەشىقى
- 25 C چوڭ كۈي ئارىلاشما ئۇدار مەشىقى
- 26 مەشىق ئاھاڭ
- 27 C چوڭ كۈي 2 ئوكتاۋا ئاۋاز باسقۇچى مەشىقى
- 28 C چوڭ كۈي 8 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز باسقۇچى مەشىقى
- 28 C چوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچى، پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 29 مەشىق ئاھاڭ
- 29 C چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى

- 30 C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 31 C چوڭ كۆي، ئۈچ تۇتاشما ئاۋاز باسقۇچ مەشىقى
- 32 C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 33 C چوڭ كۆي 3 گرادۇسلۇق بارماق مەشىقى
- 34 كىچىك مەشىق ئاھاڭ
- 34 a كىچىك كۆي ئاۋاز باسقۇچى مەشىقى
- 35 C چوڭ كۆي 16 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز چېكىپ ئىلىش مەشىقى
- 37 ئىلىپ چېكىش مەشىقلىرى
- 38 C چوڭ كۆي تۆت گرادۇسلۇق بارماق مەشىقى
- 39 قول كۆندۈرۈش مەشىق ئاھاڭى
- 39 C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 40 مەشىق ئاھاڭ ۋە تىنىمىز گۈللۈك باغ
- 40 C چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشىقى
- 41 مەشىق ئاھاڭ بالىلار مارشى
- 42 C چوڭ كۆي چېكىپ ئىلىش مەشىقى
- 42 چەبىيات مۇقامىنىڭ 4 - مەشرىپى
- 43 C چوڭ كۆي قاتتىق چېكىش مەشىقى
- 43 C چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 44 C چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق ئاۋاز باسقۇچى مەشىقى
- 44 C چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشىقى
- 45 a كىچىك كۆي ئاۋاز باسقۇچى پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 45 a كىچىك كۆي بارماق مەشىقى
- 46 داھىي ماۋ زېدۇڭ
- 46 G چوڭ كۆي ئاۋاز باسقۇچ مەشىقى
- 47 C چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشىقى
- 47 C چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشىقى
- 48 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 48 G چوڭ كۆي 3 ئوكتاۋا پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 49 G چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشىقى
- 49 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 50 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 50 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 52 e كىچىك كۆي ئاۋاز باسقۇچ مەشىقى

- 52 e كىچىك كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشىقى
- 53 e كىچىك كۆي ئاۋازنى تىترىتىپ چېلىش مەشىقى
- 53 e كىچىك كۆي ئاۋاز باسقۇچ چېكىپ چېلىش مەشىقى
- 54 e كىچىك كۆي مەشىق ئاھاڭ بىر پىيالى مەي
- 54 G چوڭ كۆي چېكىپ ئىلىش مەشىقى
- 54 G چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشىقى
- 55 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 55 G چوڭ كۆي $\frac{6}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشىقى
- 56 G چوڭ كۆي $\frac{6}{8}$ ئۇدارلىق پەللىمە ئاۋاز بارماق مەشىقى
- 57 G چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشىقى
- 57 G چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بىزەك ئاۋاز مەشىقى
- 58 دولان
- 58 ئاللا بالىخان
- 58 ئانا ئارزۇسى
- 59 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 60 G چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 60 e كىچىك كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 61 خۇشاللىق
- 62 سىگنال
- 63 C چوڭ كۆي 8 گە 16 گە بۆلۈنگەن تېپىلغۇ ئاۋازلار مەشىقى
- 64 D چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشىقى
- 64 D چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشىقى
- 64 D چوڭ كۆي نوقۇلاش مەشىقى
- 65 D چوڭ كۆي نوقۇلاش مەشىقى
- 66 D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 66 D چوڭ كۆي نوقۇلاپ ئىلىش مەشىقى
- 67 D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 67 C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 68 C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى
- 69 a كىچىك كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى
- 70 c چوڭ كۆي بارماق مەشىقى

- 71 G چوڭ كۆي $\frac{7}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
- 72 D چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
- 72 G چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
- 73 D چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 74 G چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
- 75 D چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 76 F چوڭ كۆي مەرغۇللىتىش مەشقى
- 76 a كىچىك كۆي بارماق مەشقى
- 77 G چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 77 G چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 78 e كىچىك كۆي بارماق مەشقى
- 79 خۇشال ئەۋلادلار
- 79 G چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
- 80 G چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
- 81 پارتىزانلار مارشى
- 82 G چوڭ كۆي ئاكورد مەشقى
- 82 ئىناق دوستلار
- 84 G چوڭ كۆي تاق مەرغۇللىتىش مەشقى
- 84 D چوڭ كۆي تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى
- 85 D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى
- 86 D چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 87 b كىچىك كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
- 88 خۇشال ساز
- 89 D چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشقى
- 90 D چوڭ كۆي بارماق مەشقى
- 91 G چوڭ كۆي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى
- 91 D چوڭ كۆي ئۇلانما ئاۋاز مەشقى
- 92 G چوڭ كۆي تېيىلغۇ، بىزەك ئاۋاز مەشقى
- 93 D چوڭ كۆي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى
- 94 D چوڭ كۆي تۇتاشما، تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
- 94 D چوڭ كۆي تېيىلغۇ، چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
- 95 G چوڭ كۆي بىزەك ئاۋاز مەشقى
- 96 G چوڭ كۆي تېيىلدۈرۈپ مەرغۇللىتىش مەشقى
- 96 A چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

97	C چوڭ كۈي بارماق مەشقى
98	F چوڭ كۈي بارماق مەشقى
99	d كىچىك كۈي بارماق مەشقى
100	E چوڭ كۈي بارماق مەشقى
101	E چوڭ كۈي بارماق مەشقى

ئۈچىنچى بۆلۈم

104	گۈل - غۈنچە
105	گۈل
108	شۈنچىمۇ
112	سايرىدى خۇشال بۇلبۇل
114	گۈلزارەي
115	ئورما ناخشىسى
117	ئازاد زامان
119	خۇشاللىق
121	بىزنىڭ ناخشىمىز
124	لەۋەن يالا
126	قايقارا قوي كۆزلۈكۈم
129	مەن ئۆلەرمەن
131	نودەر ئاكا ناخشىسى
132	نودەر ئاكا ناخشىسى
133	كۆز ئۇيقۇدا
136	ئاھ، ھېكىم
138	ھارۋىكەش ناخشىسى
140	ئالۋان ناخشىسى
141	ئا يەي
144	لەيلۈن (1)
146	لەيلۈن (2)
148	نادان
149	ھەي نادان (لەيلۈن 3)
151	گۈل - غۈنچە (لەيلۈن 4)
153	يار سېنىڭ دەردىڭ
155	ئاھ، خېنىم يامانلىماڭ

157	شەرۋانخان
159	ئاق بېلىق
160	قادىر مەۋلان
162	مودەنخان
164	كوچا ناخشىسى (1)
166	كوچا ناخشىسى (2)
168	كوچا ناخشىسى (3) جانەي
171	كوچا ناخشىسى (4) نىگارمىسەن
174	كوچا ناخشىسى (5) سەمەنگاھىم
176	كوچا ناخشىسى (6) مەستۇن ھەيران
179	ئەۋرىشىم
182	چوڭ خانلەيلۇن
185	كىچىك خانلەيلۇن (1)
187	كىچىك خانلەيلۇن (2)
189	گۈلمەشۇق (1)
191	گۈلمەشۇق (2)
193	گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم
195	گۈل شادىخان
197	جېنىم خېنىم
200	ئانارخان (1)
201	ئانارخان (2)
203	مەستۇن ھەيراننىڭ مەرغۇلى

بىرىنچى بۆلۈم

تەمبۇر ھەققىدە قىسقىچە چۈشەنچە

ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئەنئەنىۋى چالغۇسى تەمبۇر خۇددى جۇجىڭباۋ ئەپەندى «ئۇيغۇر مۇ - قاملىرىنىڭ تارىخى ھەققىدە قىسقىچە بايان» ناملىق ماقالىسىدە ئوتتۇرىغا قويغاندەك «ئۇي - غۇرلارنىڭ ئەڭ قەدىمى، ئۇزۇن تارىخقا ئىگە چالغۇلىرىنىڭ بىرى»، «بەش تارلىق چالغۇ ئەسۋابلىرى ئۇيغۇرلارنىڭ ئەنئەنىۋى چالغۇ ئەسۋابلىرى بولۇپ، قەدىمكى كۈسەن تام سۇ - رەتلىرىدە ئىپادىلەنگەن بەش تارلىق چالغۇ ئەسۋابلىرى بۇنىڭ دەلىلى. ئۇيغۇرلار بەش تار - لىق چالغۇ ئەسۋابلىرى ئاساسىدا تەمبۇرنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان»¹. بەزى تەتقىقات - چىلار بۇ چالغۇنى ئەڭ دەسلەپتە ئەرەبلەر ئىجاد قىلغان دەپمۇ قارايدۇ. لېكىن، ئەرەبلەر ئىشلەتكەن بۇ چالغۇ تۆت ياكى ئالتە تارلىق بولۇپ، ئىككىسىنىڭ شەكىل تۈزۈلۈشى ئوخ - شىمىغاندىن باشقا، ئۇلار تەمبۇر دېگەن بۇ چالغۇنى ناخۇن بىلەن چېكىپ ئەمەس، كامانچە بىلەن ئورۇندايدۇ. ئۇيغۇرلارنىڭ بۇ چالغۇنى ئەرەبچە «تەمبۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىغانغا قاراپلا ئۇنى ئەرەبلەر ئىجاد قىلغان چالغۇ دېيىشكە بولمايدۇ. ئەلۋەتتە، مىلادىيە 10 - ئە - سىرنىڭ ئالدى - كەينىدە ئىسلام دىنىنىڭ ئۇيغۇرلار رايونىغا كىرىشىگە ئەگەشكەن ھالدا، ئەرەب - پارس مەدەنىيىتىمۇ بىرلىكتە تارقالدى. ئەرەب - پارس تىللىرى ۋە بەزى ئاتال - غۇلارمۇ تەدرىجىي ھالدا ئىلىم - پەن ساھەسىگە، مەدەنىيەت، ئەدەبىيات - سەنئەت ساھە - سىگە، كىشىلەرنىڭ ئىسىملىرىغا، ئۇيغۇر مۇقاملىرى ۋە چالغۇلارنىڭ ناملىرىغا قەدەر سى - ئىچىپ كىردى. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئۇيغۇر چالغۇ ئەسۋابى بولغان تەمبۇرنىڭ ئىسمىمۇ ئە - رەبچە ئاتالدى. لېكىن، خۇددى باشتا ئوتتۇرىغا قويغاندەك بۇ ئەھۋال تەمبۇرنىڭ ئەرەب چالغۇسى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمەيدۇ.

تەمبۇر ھەققىدىكى ئەپسانە - رىۋايەت، تارىخىي ماتېرىياللارمۇ تەمبۇرنىڭ ئۇيغۇر چال - غۇلىرى ئىچىدىكى ئورنىنى، ئۇنىڭ تولىمۇ قەدىمى چالغۇ ئىكەنلىكىنى سەمىمىزگە سالد - دۇ. ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى، مۇزىكىشۇناسى موللا ئەسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى مىلادىيىنىڭ 1854 - 1855 - يىللىرى يازغان «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» دا، «نۇھ ئەلەيھ - سالامنىڭ ئوغلى يافەسنىڭ تۈرك ئىسىملىك بىر ئوغلى بار ئىدى. خۇدايىتائاللا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل ئاتا قىلدى. ئۇ بۇ ئوغۇلنىڭ ئىسمىنى خەرىز دەپ قويدى. بۇ ئوغۇل چوڭ بول - غاندا غىزاغا تۈز سېلىپ يېيىشنى، تەمبۇر، باربىت، ئودلارنى ياساپ چېلىشنى كەشىپ قى - لىپ، ئۇنى ئالەم خەلقىگە ئۆگەتتى. ئۇ زامانلاردا ئاتا - ئانىسى، بالىلىرى ئۆلۈپ كەتكەن كىشىلەر مۇسبەت ماتىمىدە تەمبۇر چېلىپ يىغلاپ، ئاندىن ئۆلۈكنى كۆيدۈرىدىغان قائىدە بار ئىدى. يەركەنت، خوتەن رايونلىرىنى شۇ خەرىزنىڭ ئەۋلادلىرى ئاۋات قىلغان، ئۇ زامان -

دىن ھازىرغىچە 5850 يىل ئۆتكەن. ئۇ چاغلاردا تەمبۇرغا قوي - ئۆچكىنىڭ ئۈچەي - پەي-لىرىدىن تار ئېشىپ سالاتتى»² دەپ يېزىلغان. مۆجىزى تىلغا ئالغان يەركەنت، خوتەن رايونلىرى شۇ چاغلاردا ئۇيغۇر مەدەنىيىتىنىڭ شەكىللىنىشىدە زور رول ئوينىغان رايونلارنىڭ بىرى ئىدى. تەمبۇرنىڭ مۆجىزى ياشىغان ۋە مۇشۇ كىتابنى يازغان ۋاقىتتىن بەش مىڭ يىل ئىلگىرى مەۋجۇت ئىكەنلىكىنىڭ ئۆزىلا ئۇنىڭ ناھايىتى قەدىمى چالغۇ ئىكەنلىكىدىن شۇنداقلا ئەرەب دۇنياسى تەمبۇر دېگەن سەزىنى ئىجاد قىلىشتىن ناھايىتى بۇرۇنلا ئۇيغۇرلار رايوندا بارلىققا كەلگەنلىكىدىن بىزنى خەۋەردار قىلىدۇ. شۇنداقلا، بۇ گەرچە قويۇق ئەپسانە تۈسىنى ئالغان بايان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭدىن تەمبۇردىن ئىبارەت بۇ چالغۇنىڭ تارىخىنىڭ ئۇزۇنلۇقى، كىشىلەرنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىدا كەم بولسا بولمايدىغان بىر خىل مەنىۋى قورالغا ئايلىنىپ قالغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ.

يەنە بەزى رىۋايەتلەردە تەمبۇرنى قەدىمكى گرىك پەيلاسوپى ئارستوتېل (مىلادىيىدىن بۇرۇنقى 322 - 384 - يىللار) كەشىپ قىلغان دېيىلىدۇ. مۇشۇلارغا ئاساسەن، 17 - ئە - سەردە بۇخارادا ياشىغان مۇزىكا ئالىمى دەرۋىش ئەلى چاڭى ئۆزىنىڭ «رسالەئى مۇسقى» (مۇزىكا رسالىسى) ناملىق ئەسىرىدە تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ ئىتمولوگىيىسىنى چۈشەندۈرۈپ، تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ گرىكچە سۆز ئىكەنلىكىنى تىلغا ئالىدۇ ۋە تەمبۇرنى «چالغۇلارنىڭ شاھى» دەپ ئۈستۈن باھالايدۇ³. ئۆزبېكىستانلىق مۇزىكىشۇناس سى. ئەزىزوف ئۆزىنىڭ «ئۆزبېك مۇزىكىسىنىڭ لۇغىتى» ناملىق كىتابىدا بۇ ھەقتە توختىلىپ، «ئود، تەمبۇر، چاڭ، ئاي قاتارلىق چالغۇلارنى ئوتتۇرا ئەسىردىكى رسالىلار ئاپتورى دەرۋىش ئەلى چاڭى ئەڭ قەدىمكى چالغۇ ئەسۋابلىرى دەپ ھېسابلىدى»⁴ دېگەن مەلۇماتنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ. تېمورىيلار دەۋرى (1369 - 1506 - يىللار) دە ياشىغان ئاتاغلىق شائىر ئەھمەدى ئۆزىنىڭ «مۇنازىرە ۋە مۇباھەسە» ناملىق ئەسىرىدە «تەمبۇرنىڭ ئاجايىپ ئاھاڭى، نالە - زارى تاشنىمۇ ئېرىتىۋېتىدۇ»⁵ دەپ يازىدۇ.

ئىتالىيەلىك ساياھەتچى ماركوپولو (1245 - 1294 - يىللار) موڭغول ئىمپېرىيىسىنى ئارىلىغان كۈنلەردە ئىككى تارلىق تەمبۇر چالغان سازەندىلەرنى كۆرگەنلىكىنى يازغان. بەھزادىنىڭ رەسىملىرىدە شۇ خىل تەمبۇرنىڭ تەسۋىرى بېرىلگەن⁶.

بىز يۇقىرىقى بايانلار ئارقىلىق تەمبۇرنىڭ ئەڭ باشتا ئىككى تاردىن تۈزۈلگەن قەدىمكى چالغۇ ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇيغۇر ئەنئەنىۋى چالغۇلىرى ئىچىدە ئىنساننىڭ يۈرىكىنى تىترەتكۈدەك سېھرىي كۈچكە ئىگە چالغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىۋالالايمىز.

يىغىپ ئېيتقاندا، ئۇيغۇرلار ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ئەڭ قەدىمكى مەدەنىيەتلىك مىللەتلەر - نىڭ بىرى بولۇپ، ئۇلار ئۇزاق ئەسىرلىك تارىخى تەرەققىيات جەريانىدا مول ماددىي، مەنىۋى مەدەنىيەت يارىتىپ، ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ «مەدەنىيەت ئۈستازى»⁷ دەيدىغان شەرەپلىك نامغا مۇيەسسەر بولغان. ئۇيغۇر مۇزىكا سەنئىتىمۇ ئۇيغۇر مەدەنىيىتىنىڭ مۇھىم بىر تەرىپى كىيى سۈپىتىدە يۈكسەك دەرىجىدە تەرەققىي قىلغان. قەشقەر، كۇچا، باي، تۇرپان، قۇمۇل

قاتارلىق يۇرتلاردىكى ئاسار ئەتىقىلەردە، تام رەسىملىرى ۋە قىيا تاش ئويمىلىرىدا ئەكس ئەتتۈرۈلگەن رەسىملەردىكى ساز چېلىپ، نەغمە - ناۋا قىلىپ ئولتۇرغان سازەندىلەرنىڭ چالغۇلىرى قاتارىدا تەمبۇرنىڭمۇ بولغانلىقى، بۇ ھەقتە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى تارىخىي ماتېرىياللاردا كۆپلىگەن خاتىرىلەرنىڭ قالدۇرۇلغانلىقى ئۇيغۇر مىللىي چالغۇلىرى ئىچىدىكى تەمبۇرنىڭ ئۇيغۇر مۇزىكىلىرىدىكى مۇھىم ئورنىنى، ئۇنىڭ ئاۋام - پۇقرا ئىچىدىكى ئىنا-ۋىتىنى ۋە ئۇنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكىنى دەلىللەپ بېرىدۇ.

تەمبۇرنىڭ ياسىلىشى ۋە قۇرۇلمىسى

تەمبۇر ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ قەدىمكى كلاسسىك چالغۇلىرىدىن بىرى بولۇش ھالىتىدە ئۆزىگە خاس مۇكەممەل قۇرۇلما، كۆركەم شەكىل ۋە ياغراق، يېقىملىق، مۇڭلۇق ساداسى بىلەن باشقا چالغۇلاردىن ئالاھىدە پەرقلىنىدۇ.

تەمبۇرنى ئۆزبېك، تاجىك خەلقلەرىمۇ ئۇيغۇرلارغا ئوخشاش قەدىمدىن تارتىپ ئىشلىتىپ كەلگەن. لېكىن، ئۇيغۇرلار ئىشلىتىدىغان تەمبۇر بىلەن باشقا مىللەتلەر ئىشلىتىدىغان تەمبۇردا روشەن پەرق بار. ئالايلىق، ئۆزبېك، تاجىك تەمبۇرلىرىدا ئۈچ تال پولات سىم ئىشلىتىلىدۇ. پەدە سانى 17 بىلەن 20 ئارىلىقىدا بولىدۇ. شەكلى ئۇيغۇر تەمبۇرىغا ئوخشەنغاندەك قىلىنىمۇ، لېكىن دەستىسى قىسقا، سېپى ئىنچىكە بولىدۇ. ناخۇنى سىمىدىن ئەمەس، بەلكى پولاتتىن خۇددى ئويمانچاققا ئوخشاش ياسىلىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ئەل ئىچىدىكى تەمبۇرلارمۇ بىر - بىرىگە ئوخشاش بولمايدۇ. ئۇلارنى يۇقىرى ئاۋازلىق تەمبۇر، ئوتتۇرا ئاۋازلىق تەمبۇر ۋە تۆۋەن ئاۋازلىق تەمبۇر دەپ بىرنەچچىگە بۆلۈشكە بولىدۇ.

تەمبۇر ئومۇمەن ئۆز قۇرۇلمىسىغا لايىق چېلىش ئۇسۇلىغا ئىگە چالغۇ ئەسۋابى بولۇپ، چەككە چالغۇلار قاتارىغا كىرىدۇ. مۇنداقچە ئېيتقاندا، تەمبۇر، دۇتار، باربىت، چاڭ، قالدۇن قاتارلىق چالغۇلار چېكىپ چېلىنىدۇ. تەمبۇر مەخسۇس ياسالغان ناخۇن بىلەن چېلىنىدۇ. غۇلجا شەھىرىدە ياشىغان ھۈسەيىن تەمبۇر (1902 - 1937 - يىللار) دېگەن كىشى تەمبۇرنى زەخمەكتە چېلىشنى ئەپسىز كۆرۈپ، 1920 - يىللىرى قولغا سىم باغلاپ تەمبۇر چېلىشنى ئىجاد قىلغان. بۇ سىم ناخۇن دەپ ئاتالغان. 1930 - يىللارغا كەلگەندە بۇ خىل سىم ناخۇن ئىلى رايونىدا رەسمىي ئومۇملاشقان. ئەلۋەتتە، ناخۇن پارسچە تىرنىق دېگەن سۆز بولۇپ، ئەينى زامانلاردا تەمبۇرنى ھېچقانداق باشقا ئەسۋابسىز ئوڭ قول بىگىز بارماق - نىڭ تىرنىقى بىلەن چالغىلى بولىدىغانلىقىنى پەرەز قىلغىلى بولىدۇ. مۇشۇ تۈپەيلى، تىرنىق بىلەن چېلىش تەدرىجىي يوسۇندا سىم ناخۇن بىلەن چېلىشقا كۆچكەن.

تەمبۇر يۇقىرىدا تىلغا ئالغاندەك، قۇرۇلما جەھەتتىن ساتار، دۇتار، باربىتقا ئوخشاپ كېتىدۇ. لېكىن بۇ چالغۇلار ئۆزئارا بىر - بىرىدىن بېشىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، دەس - تىسىنىڭ ئۇزۇن - قىسقىلىقى، تارلىرىنىڭ ئورۇنلىشىشىنىڭ ئوخشىماسلىقى، پەدىلىرىنىڭ ئاز - كۆپلۈكى، ئاۋاز تۈسىنىڭ ئوخشىماسلىقى قاتارلىق جەھەتتە پەرق قىلىدۇ.

1. تەمبۇر چالغۇسىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى

تەمبۇر ئۇيغۇر ئەنئەنىۋى مىللىي چالغۇلىرى ئىچىدە ئاۋازىنىڭ جاراڭلىق، مەردانە، جازىبىلىكلىكى بىلەن دىققەتكە سازاۋەر. ئۇ ساتارغا قارىغاندا ئۈزۈنراق، زىلۋاراق بولىدۇ. تەڭشەش بىلەن ئاۋاز تۈسىمۇ باشقا چەكمە چالغۇلاردىن پەرقلىنىدۇ. لېكىن ئۇ ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنىڭ ئاھاڭلىرىغا ئەڭ مۇۋاپىق تەڭشەش قىلىنىدىغان چالغۇ بولغاچقا، ئۈي-غۇرلارنىڭ نەچچە مىڭ يىللىق ئىجتىمائىي تۇرمۇشى، جەڭگىۋار ھاياتى ۋە ناچار جۇغراپىيىلىك مۇھىت بىلەن بولغان كۈرەشلەردە ئۇلارنىڭ قايغۇ - ئەلەملىرى، ئازاب - ئوقۇبەتلىرى، غەزەپ - نەپرەتلىرى، شاد - خۇراملىقى، توي مەرىكىلىرى، مەشرەپ سورۇنلىرى، باغ سەيلىلىرىدە ئۆزىدىكى ئۆزگىچە پۇراق بىلەن يالغۇز سازەندىلەرنىلا ئەمەس، ئاڭلىغۇ-چىلارنىمۇ ئۆزىگە مەھلىيا قىلغان. بۇ ھەقتە «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» دا: مەۋلانە ساھىب بەلخى «تەمبۇرنى سېھىرلىك بىر تەرزىدە سۆزلىتەتتى. بابۇر شاھ ئۇنىڭدىن بىردەممۇ ئاي-رىلمايتتى ... بىر كۈنى كابۇل شەھىرىدىكى بىر باغدا شاھانە ئولتۇرۇش ئۇيۇشتۇرۇلۇپ، ئۇلۇغ زاتلار، ئەمىر - ۋەزىرلەر، ئۆلىما ۋە ئەۋلىيالارنىڭ ھەممىسى يىغىلدى ... بابۇر شاھ مۇزىكىغا ئىشارەت قىلغانىدى، بۇ ئەزىز تەمبۇرنى قولغا ئېلىپ چۆل ئىراق مۇقامىغا چېلىشقا باشلىدى. مۇزىكا ئىككىنچى ئەۋجىدىن ئۆتۈپ ئۈچىنچى ئەۋجىگە يەتكەندە بىر بۆلبۈل كېلىپ تەمبۇرنىڭ قولىغا قونۇۋېلىپ سايراشقا باشلىدى. مەجلىس ئەھلى چۇقان - سۇ-رەن كۆتۈرۈشتى. بىرمۇنچە كىشىلەر يىغلاپ بەھوش بولۇپ يىقىلىشقا باشلىدى. بۆلبۈل يىراقىن ئۇچۇپ كېلىپ تەمبۇرغا ئۆزىنى ئۇرۇشقا باشلىدى ۋە يەتتە - سەككىز قېتىم ئۆزىنى تەمبۇرغا ئۇرغاندىن كېيىن يەرگە چۈشۈپ ئۆلدى»^① دەپ يېزىلغان.

ئۇيغۇر چالغۇلىرى جۈملىدىن تەمبۇر مۇشۇنداق سېھرى كۈچكە ئىگە بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۆتكەن ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن ئىلگىرى ئۇنىڭ شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى رايونلىرىدىكى ئومۇملىشىش ئەھۋالى ئوخشاش بولمىغان. مەسىلەن: مەيلى كلاسسىك ئون ئىككى مۇقام ياكى يەرلىك مۇقاملارنى ئورۇنداشتا بولسۇن، مەيلى يەرلىك مەشرەپ ۋە ئەل-نەغمىلەردە بولسۇن، ھەرقايسى رايونلاردىكى چالغۇلارنىڭ ئىشلىتىلىشىدە مەلۇم پەرق ساقلانغان. قۇمۇل رايونىدا قۇمۇل غېجىكى، قەشقەر رايونىدا راۋاب، تۇرپاندا ناغرا - سۇ-ناي، دولان مۇقاملىرىدا دولان راۋابى ۋە قالۇن ئاساسلىق چالغۇ ئورنىدا تۇرۇپ كەلگەن. كلاسسىك ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنى ئورۇنداشتىمۇ قەشقەر رايونىدا ساتار، ئىلى رايونىدا تەمبۇر ئاساسلىق چالغۇ بولغان. ئەينى چاغدا ئىلىدا ئۆتكەن ئاتاقلىق چالغۇچىلاردىن ھەسەن تەمبۇر، روزى تەمبۇر، ھۈسسىيەن تەمبۇر، سۇلتانمۇرات، جامى ئاكا، مەتتاھىر، غو-پۇر يۈسۈپ، ئابدۇنەبى قاتارلىقلار كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ تەمبۇر ئورۇنداش ماھارىتىگە چوڭقۇر ئاساس سالغان. 1958 - يىلى ئۈرۈمچىدە سەنئەت ئوتتۇرا تېخنىكومى - شىنجاڭ

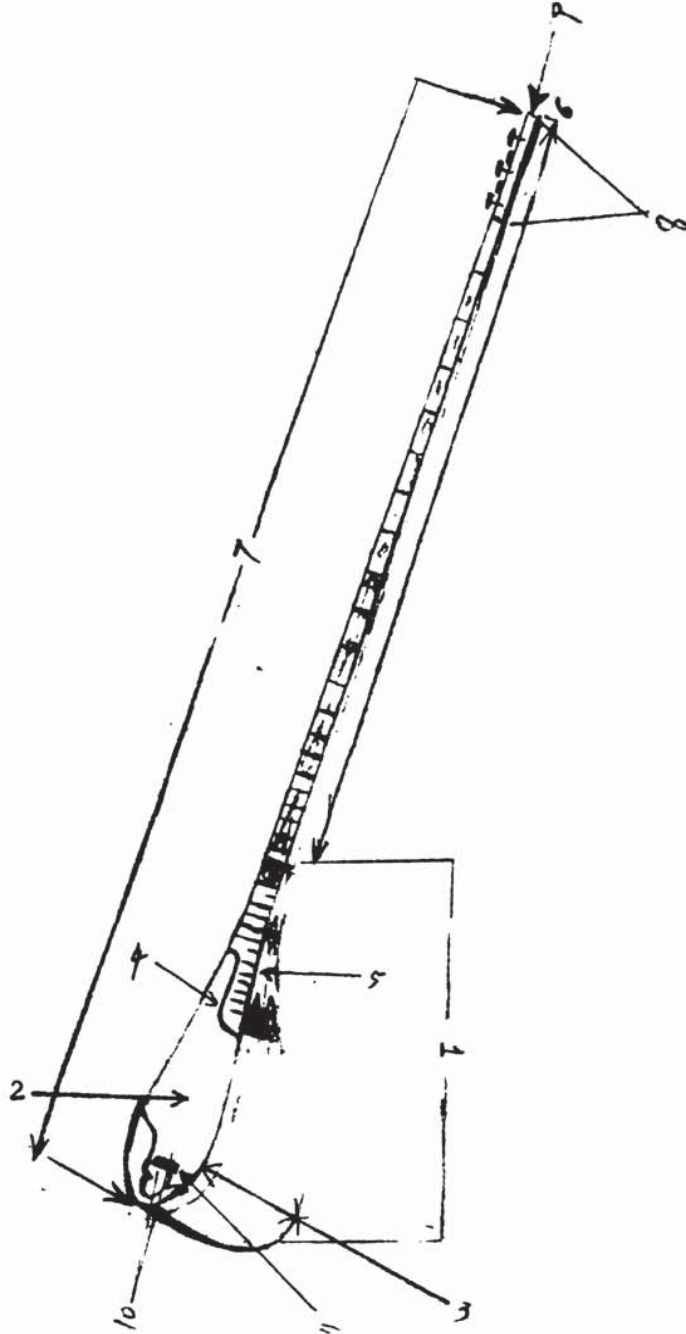
سەنئەت مەكتىپى قۇرۇلۇپ، 1960 - يىلى شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى دەرىجىسىگە كۆ-
تۈرۈلگەندىن كېيىن، مۇزىكا فاكولتېتىدىكى مىللىي مۇزىكا ئوقۇتۇشىدا تەمبۇر چېلىش
كەسىپ تەربىقىسىدە يولغا قويۇلدى. مۇساجان روزى، ھۈسەنجان جامىيلەرنىڭ تەمبۇر ئو-
رۇنداشتىكى ماھارىتى دەرسلىككە كىرگۈزۈلدى. شۇنداقلا ھەرقايسى جايلاردىكى تەمبۇر
ھەققىدىكى تونۇش ۋە تەمبۇرنىڭ قۇرۇلمىسىدىكى پەرقلەرنىڭ ئوخشىماسلىقىغا ئاساسەن،
تەمبۇردىن ئىبارەت بۇ چالغۇنى ئەتراپلىق تەتقىق قىلىش قىزغىنلىقى بارلىققا كەلدى.

ئۆتكەن ئەسىرنىڭ 1970 - يىللىرىدىن ئىلگىرى تەمبۇر قۇرۇلما جەھەتتىن چوڭ -
كىچىكلىكى، ئۇزۇن - قىسقىلىقى، چېلىش ئۇسۇلى جەھەتتىلا پەرقلىنىپ قالماي، ئاۋاز
دائىرىسى، سازلىنىشى جەھەتلەردىمۇ ئوخشاش بولمىغاچقا، بۇ ئەھۋال سەنئەت ئوقۇتۇشى
بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارنى جۈملىدىن مۇزىكا ئوقۇتقۇچىلىرىنى، تەمبۇر ئورۇندايدىغان
مۇزىكانتلارنى تەمبۇرنى ئىسلاھ قىلىش ھەققىدە ئويلىنىشقا مەجبۇرلىدى. ئالايلۇق: 60 -
يىللاردا قەشقەر رايونىدىكىلەر تەمبۇرنى ئادەتتىكى تەمبۇر ۋە ئىلى تەمبۇرى دەپ ئايرىغان.
ئىلى تەمبۇرى نىسبەتەن چوڭراق، قەشقەر تەمبۇرى كىچىكرەك، نازۇكراق بولغان. قەشقەر
تەمبۇرى ئوتتۇرىدىكى بىر تار بىلەن ئالدىدىكى ئىككى تار ئوخشاش سازلانغان. ئارقا بىر جۈپ
تار بەش گرادۇس مۇناسىۋەتتە سازلانغان. چالغاندا زەخمەك بىلەن چېلىنغان. بۇ ئەھۋال مۇ ئەل
ئىچىدىكى تەمبۇر چالغۇسىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش لازىملىقىنى ئىپادىلىگەن.

يەنە بىر ئەھۋال شۇكى، ئۇ چاغدىكى تەمبۇرلارنىڭ پەدىسى زەي بىلەن باغلىنىپ كەل-
گەن. زەي بىلەن باغلىنغان پەدىسىنىڭ ئاسان ئۇپراپ كېتىدىغانلىقى، تەمبۇرنىڭ ئېگىز
ئاۋاز دائىرىسىدىكى چاپلانغان قومۇش پەدىلىرىنى باسقاندا ئاۋاز تۇتۇق چىقىدىغانلىقى،
تەمبۇرنى چېكىپ چېلىش جەريانىدا ئوڭ قول خەرەكنىڭ كەينىدىكى سىمغا تېگىپ كەتسە
ئاۋازنىڭ ئۆزگىرىپ، سازلىنىش ھالىتىنىڭ بۇزۇلىدىغانلىقى قاتارلىق ئاجىزلىقلار ئوقۇت-
قۇچىلار ۋە مۇزىكانتلارنىڭ تەمبۇرنى ئىسلاھ قىلىش ئىرادىسى تېخىمۇ چىڭىتقان. نەتىجىدە -
دە پىشقەدەم مىللىي مۇزىكا ئۇستازى مۇساجان روزى ئالدى بىلەن تەمبۇرنىڭ پەدىسىنى
خىمىيىلىك تالا بىلەن باغلىغان. تەمبۇرنىڭ بوغۇزىدىكى ئېگىز ئاۋاز قىسمىغا قوشۇمچە
يۈزلۈك سېلىپ، تەمبۇر خەرىكىتىنىڭ كەينىگە بىلىق شەكىللىق ئالقانلىق ئورنىتىپ، تەم-
بۇرنى ئەسلىي ئۇزۇنلۇقىدىن 10cm ئەتراپىدا قىسقارتقان. يۈزلۈكىگە سېلىنىدىغان ئۈجمە
يۈزلۈك ئورنىغا تۇڭمۇ ياغىچى (铜木) دىن يۈزلۈك سېلىپ، تەمبۇرنى تېخىمۇ كۆركەم، چې-
لىشقا ئەپلىك، ئاۋازى ياڭراق، پەدىلىرى ئۇپرىمايدىغان ھالەتكە كەلتۈرگەن. 1960 - يىللار -
دىن باشلاپ ئېلىپ بېرىلغان بۇ ئىسلاھات ئالدى بىلەن شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتىدا ياخ-
شى ئۈنۈمگە ئېرىشكەن. 1970 - يىللارغا كەلگەندە جەمئىيەتكە يۈزلىنىپ، ئاپتونوم رايون
تەۋەسىدىكى ھەرقايسى ئۆمەكلەر، سازەندىلەر، ئەلنەغمىچىلەر ئورتاق ئىشلىتىدىغان بولغان.
ھەتتا قوشنا دۆلەتلەردىمۇ مۇشۇ خىل تەمبۇر ئومۇملاشقان.

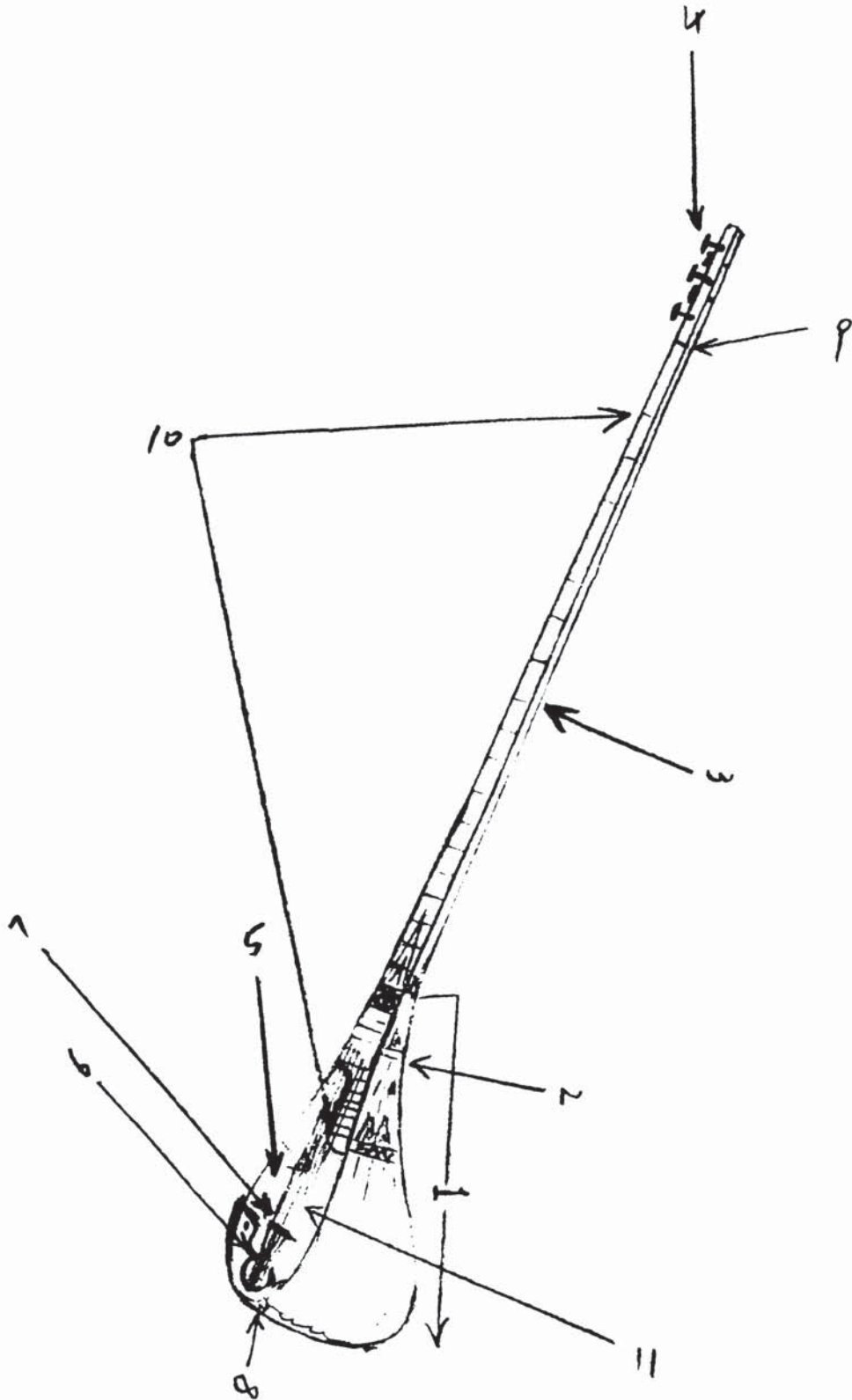
2. تەمبۇرنىڭ ئۆلچەملىك قۇرۇلمىسى

تەمبۇر ئىسلاھ قىلىنغاندىن كېيىن، قۇرۇلما ئۆلچىمى جەھەتتە ئاساسەن تۆۋەندىكىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلدى:

- ① تەمبۇر بېشىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 42cm ② يۈزلۈكنىڭ كەڭلىكى 16cm — 17cm
 ③ بېشىنىڭ چوڭقۇرلۇقى 14cm ④ بوغۇز يۈزىنىڭ كەڭلىكى 8cm ⑤ بوغۇز ئايلىنىمى -
 سى 18cm ⑥ تەمبۇر دەستىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 100cm ⑦ تەمبۇرنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى
 142cm — 138cm ⑧ قۇلاق ئورنىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 14cm ⑨ تەمبۇر دەستىسىنىڭ ئۇچى -
 نىڭ كەڭلىكى 2cm ⑩ خەرەكنىڭ ئۇزۇنلۇقى 3.5cm ⑪ خەرەكنىڭ ئېگىزلىكى 1.5cm

1) تەمبۇر قۇرۇلمىسىدىكى بۆلەكلەرنىڭ ناملىرى

- ① تەمبۇر بېشى ② تەمبۇر بوغۇزى (بوينى) ③ تەمبۇر دەستىسى (سېپى) ④ تەمبۇر قۇلىقى ⑤ تەمبۇر يۈزلۈكى ⑥ ئالقانلىق ⑦ خەرەك ⑧ سىم ئىلغۇ (تار ئىلغۇ) ⑨ باش خەرەك ⑩ ئومۇمىي پەدىلەر ⑪ تار (ئالدى، ئوتتۇرا، كەينى تارلار)

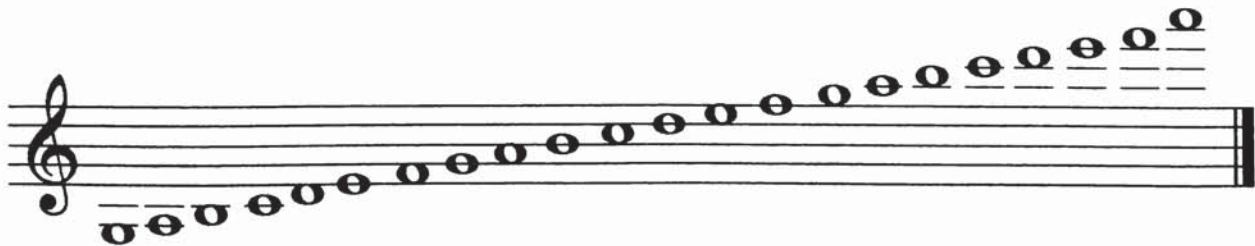
2) تەمبۇرنىڭ ياسىلىشى

تەمبۇر ئۇزاق تارىخى جەريانلاردىن بۇيان ئاساسەن ئۈجمە ياغىچىدىن ياسىلىپ كەلگەن، ئايرىم ھاللاردا ئۆرۈك ياغىچى، چىنار ياغىچى ۋە باشقا ياغاچلاردىن ياسالسىمۇ، لېكىن ئۈجمە ياغىچىدىن ياسالغان تەمبۇر يەنىلا ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. ئۈجمە ياغىچى قۇرۇغاندىن كېيىن ياسالغان تەمبۇر ھەم يەڭگىل بولىدۇ، ھەم قېيىپ كەتمەيدۇ، ياكى بولمىسا يېرىلمايدۇ. ۋاقتى ئۇزارغانسېرى تاشقى كۆرۈنۈشمۇ چىرايلىق بولۇپ كېتىدۇ.

3) تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ۋە ئاۋاز دائىرىسى

تەمبۇرنىڭ ئاۋازى ئاساسەن ئورتا ئاۋازغا مايىل بولىدۇ. قەشقەر رايونىدا دەسلەپ ياسالغان تەمبۇردا پەقەت 17 ياكى 18 پەدە بولۇپ، ئۇ تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ۋە ئاۋاز دائىرىسىدە مۇھازىرى تەمبۇرلارنىڭكىگە ئوخشىمىغان. ئۆتكەن ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىغا كەلگەندە تەمبۇرنىڭ سازلىنىشىدا ئۆزگىرىش بولغان ھەمدە ئاۋاز دائىرىسىگە بىر ئوكتاۋا قوشۇلۇپ، بۇرۇنقى ئىككى ئوكتاۋادىن ئۈچ ئوكتاۋاغا كۆپەيگەن. پەدىلىرىمۇ بۇرۇنقى 17 - 18 پەدىدىن 34 پەدىگە يەتكەن. بۇ ئەلۋەتتە بىز يۇقىرىدا تىلغا ئالغان ئىسلاھاتنىڭ نەتىجىسى.

تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ئۇنىڭغا ئىشلىتىدىغان سىم تار بىلەنمۇ مۇناسىۋەتلىك بولىدۇ. تەمبۇرنىڭ ئالدى تەرىپىدىكى بىر جۈپ تار بىلەن ئوتتۇرىدىكى تارغا ئاساسەن 32 نومۇرلۇق سىم سېلىنىدۇ. ئارقا تەرىپىدىكى تار سەل توم بولۇپ، ئۇنىڭغا 31 - نومۇرلۇق سىم سېلىنىدۇ. تارلارنىڭ سازلىنىشىدا ئوتتۇرىدىكى تار رويالنىڭ كىچىك ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى d ئاۋازغا، ئارقىدىكى تار d ئاۋازدىن 4 گرادۇس تىكۋەن بولغان چوڭ ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى A ئاۋازغا، ئالدىدىكى تار d ئاۋازدىن 5 گرادۇس تىكۋەن بولغان چوڭ ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى G ئاۋازغا تەڭ قىلىپ سازلىنىدۇ. ئارقا تەرىپىدىكى سىم تار سەل توم بولۇپ، ئۇنىڭغا 31 رەزمىرلىك سىم ئىشلىتىلىدۇ.

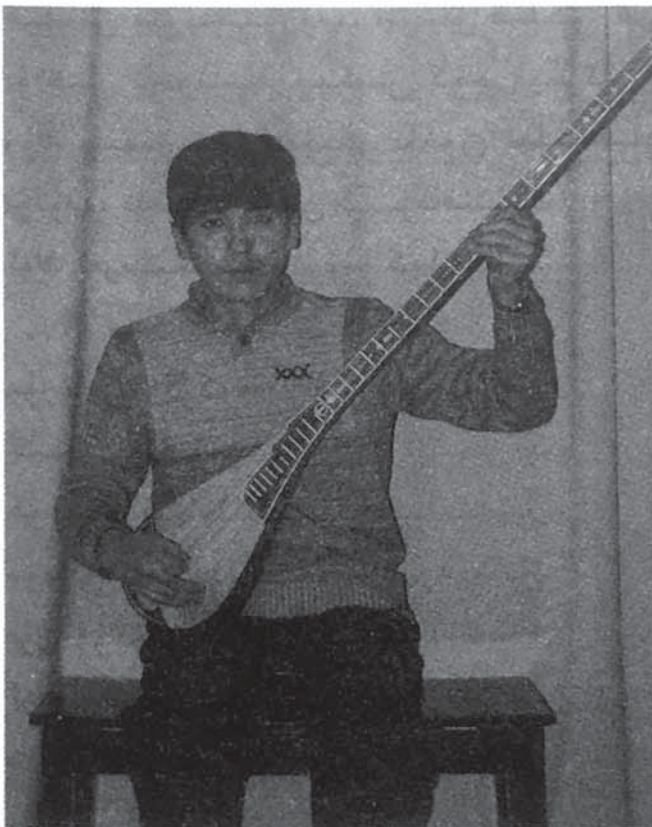
تەمبۇرنىڭ ئاۋازى ئەسلىدە ئورتا ئاۋاز گۇرۇپپىسىغا كىرىدۇ. لېكىن ھازىر نوتا ئىشلىتىشكە قۇلايلىق بولۇش ئۈچۈن g نوتا كۈلچى بويىچە ئەسلىي ئورۇندىن بىر ئوكتاۋا يۇقىرى كۆتۈرۈپ ئىشلىتىلىۋاتىدۇ.

تەمبۇردا ئادەتتە كىچىك ھەرپلىك گۇرۇپپىدىكى d دىن باشلاپ ئىككى ئوكتاۋا ئارىلىقى يەنى كىچىك ھەرپلىك 1 - گۇرۇپپىغىچە بولغان ئارىلىق كۆپ ئىشلىتىلىدۇ. تەمبۇردىكى ئالدى بىر جۈپ (A) تار ئاساسى مېلودىيىنى ئورۇندايدىغان يەنى تەمبۇردا كۆپ ئىشلىتىلىدىغان تار بولىدۇ. ئوتتۇرا تار (d) بىلەن ئارقا بىر جۈپ تار (G) ساپ 5 گرادۇسلۇق گارمونىك مۇناسىۋەت ئارقىلىق مېلودىيىنى تولۇقلاش، مېلودىيىگە ھۆسن قوشۇش، رېزونانس يەنى بىرىكمە سادا بېرىش رولىنى ئوينايدۇ. ئەلۋەتتە، بۇ خىل بىرىكىش ئۆزئارا ماسلىشىدىغان كۈيلەرنى، كۆپ ھاللاردا G ۋە d دىن ئىبارەت چوڭ - كىچىك كۈي - لەرنى كۆزدە تۇتىدۇ.

3. تەمبۇر چېلىشنىڭ ئاساسىي قائىدىلىرى

تەمبۇرنى چېلىش يەنى تەمبۇر بىلەن ئاھاڭ ئورۇنداشتا ئالدى بىلەن تەمبۇر توغرا، ياخشى سازلانغان بولۇشى كېرەك. تەمبۇر توغرا سازلانمىسا ماھارەت بىلەن چالغاندىمۇ يې - قىملىق ئاۋاز چىقىشى ناتايىن. ئەگەر تەمبۇر توغرا، ياخشى سازلانغان بولسا، ئۇنىڭغا ئو - رۇندىغۇچىنىڭ ماھارىتى قوشۇلسا، تەمبۇر ئورۇنداشتا كۆزلىگەن مەقسەتكە يەتكىلى بولى - دۇ. ئاڭلىغۇچىلارمۇ رازى بولىدۇ.

1) ئولتۇرۇش قائىدىسى

تەمبۇر ئورۇنداقتا يەنى تەمبۇر چالغاندا ئادەتتە ئورۇندۇقتا دۇرۇس ئولتۇرۇپ، تەم - بۇرنى ئوڭ يۆنىلىشكە ئۈستىگە قويۇپ سول قولدا تەمبۇرنىڭ دەستىسى تۇتۇلىدۇ. ئىل - گىرى كۆپىنچە كىشىلەر تەمبۇر چالغاندا ئوڭ يۆنىلىش سول يۆنىلىشكە ئېلىپ تەمبۇرنى ئوڭ يانپاش بىلەن ئوڭ يۆنىلىشكە ئارىلىقىغا ئېلىپ چالاتتى. بۇنداق ئولتۇ - رۇشتىكى مەقسەت تەمبۇرنىڭ بېشى يۇقىرى - تۆۋەن چۈشۈپ كەتمەسلىك ئۈچۈن. لېكىن بۇنداق ئولتۇرۇش كۆرۈمىسىز ھەم ئەدەبىكە خىلاپ بولغاچقا، ھازىر ئومۇمەن دۇرۇس ئولتۇرۇشقا ئادەتلەندۈرۈلۈۋاتىدۇ مۇزىكا چې - لىش جەريانىدا دۇرۇس، مۇۋاپىق ئولتۇرمىسا

يەنى ئوڭ يانپاش ئادەتتىن تاشقىرى كۆتۈرۈلۈپ كەتسە ئۇ ھالدا سەت، كۆرۈمىسىز قىياپەت پەيدا بولۇپ كىشىلەرگە غەلتە كۆرۈنۈش پەيدا قىلىپ قويدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن دۇرۇس ئول- تۇرۇشقا ئادەتلىنىش لازىم. ئىمكانىيەت بولسا ئوڭ پۈتمىنى سول پۈت ئۈستىگە ئالماي، ئوڭ پۈتمىنى سەل كۆتۈرۈپ تەمبۇرنى مۇقىم توختىتىشقا ئادەتلەنسە تېخىمۇ ياخشى.

(2) ناخۇن ياساش قائىدىسى

تەمبۇر چېلىشتا ناخۇننىڭ رولى ئىنتايىن مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ. ناخۇن ئادەتتە 28 - نومۇرلۇق گاڭ (پولات) سىمدىن ياسىلىدۇ. ناخۇننى ھەربىر تەمبۇر چالغۇچى ئۆزىنىڭ تەم- بۇر چەككۈچى بېگىز بارمىقىنىڭ چوڭ - كىچىكلىك ئەھۋالىغا ماسلاشتۇرۇپ ياسىۋالىدۇ. ئالدى بىلەن ئوڭ قول بېگىز بارماقنىڭ (تەمبۇر چەككۈچى بارماقنىڭ) بىرىنچى ئۈگىسىد- گە ئادەتتىكى يىپنى 4 - 5 يۆگەپ باغلىنىدۇ. ئاندىن ياسالغان تىرناقنىڭ ئىككى يېنىدىن ئۆتكۈزۈپ ئېلىپ قويدىغان ئىككى ئۈچى باغلانغان يىپقا ئېلىپ قويىمىز. شۇ چاغدا نا- خۇننىڭ ئۈچى تىرناق ئاستىدىن 4 - 5 مىللىمېتىر ئەتراپىدا چىقىپ تۇرىدۇ. ئاشۇ چە- قىپ تۇرغان ئورۇن بىلەن تەمبۇر سىمىنى چېكىش، ئېلىش، مەرغۇللىتىش ۋە باشقا تېخ- نىكىلار ئارقىلىق تەمبۇر چېلىنىدۇ. ھازىر تەمبۇر چالغۇچىلار قوللىنىۋاتقان ناخۇنلار تۆ- ۋەنكى ئۈچ خىلغا مۇجەسسەملەنگەن، بىرىنچى خىلى (∧) شەكىللىك بولىدۇ. ئىككىنچى خىلى (∩) شەكىللىك بولىدۇ. ئۈچىنچى خىلى (∧) شەكىللىك بولىدۇ. ئۇزۇن مۇددەتلىك ئوقۇتۇش جەريانىدا، تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، بىرىنچى خىل شەكىل بىلەن ئىككىنچى خىلنى بىرلەشتۈرۈپ، سىناق قىلىش ئارقىلىق ئۈچىنچى خىلى قوللىنىلىۋاتىدۇ. چۈنكى بۇ خىل ناخۇننىڭ چېكىش كۈچى بىر ئاز كۈچلۈكرەك بولىدۇ. ئاۋازنى دانىمۇ - دانە، سۈ- زۈك چىقىرىشقا ئەپلىك. ناخۇن ئىلمىكىنىڭ ئىچ تەرىپى 3 - 4 مىللىمېتىر قىسقىراق

بولۇپ، ناخۇن ئۈچى تىرناقنىڭ ئوڭ تەرىپىگىرەك توغرا كېلىدۇ.

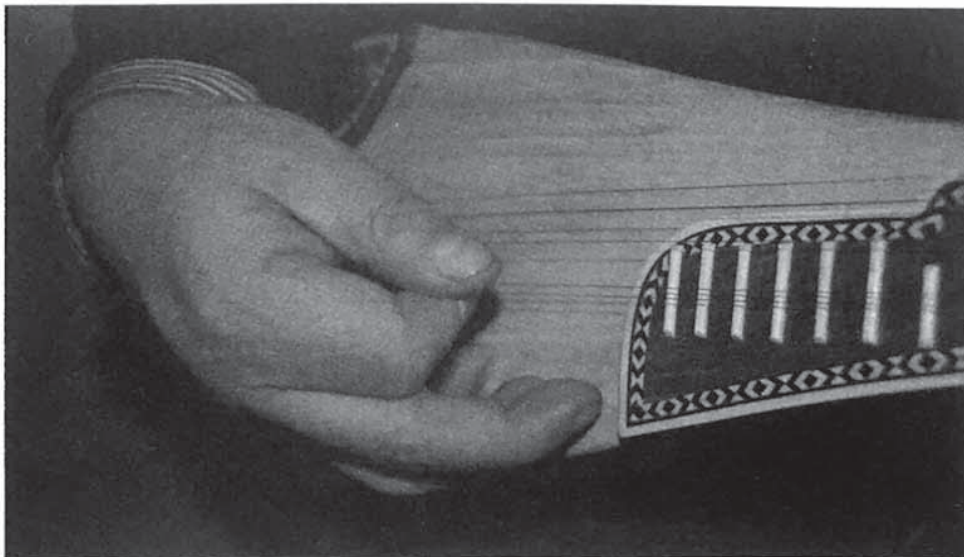
1. چېكىپ چېلىش: بۇنىڭدا تەم- بۇرغا كۈچلۈكرەك ناخۇن ئىشلىتىد- لىدۇ. چالغۇچىدىن ئەتراپلىق ۋە كۈچلۈك ھاياجان تەلەپ قىلىنىدۇ. مۇنداق ئەھۋالدا چالغۇچى چوقۇم پۈ- تۈن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلىپ، ئۆزى ئورۇنداۋاتقان ئاھاڭنى چىن قەلبىد- دىن ياقتۇرۇپ، ناخۇننى چىڭ ئۇ-

رۇش، قاتتىق چېكىش ئارقىلىق ئوبراز يارىتىش كېرەك. بولۇپمۇ «ئەجەم»، «نەم پەدە» گە ئوخشاش شوخ كۈيلەر ۋە بەزى مەرغۇللارنى ئورۇنداقتا چېكىشنى كۆپ ئىشلىتىش ئارقىلىق كۈيگە مۇڭ كىرگۈزۈشكە ۋە ئۇنى تەسىرلەندۈرۈش كۈچىگە ئىگە قىلىشقا توغرا كېلىدۇ.

2. ئىلىپ چېلىش: بۇ خىل ئورۇنداقتا رىتم، سۈرئەت، ئاھاڭ تۈرلىرىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش، باشلىنىش، ئەۋجىگە چىقىرىش ۋە چۈشۈرگىسىنى چېلىشتا ھەرىكەت بىر خىل بولۇش، كۈي بۆلەكلىرى ئېنىق بولۇشى ۋە جۈملە بۆلۈنۈش قائىدىلىرىگە رىئايە قىلىش تەلەپ قىلىنىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇل ئاددىي، چوڭ - كىچىك خەلق ناخشا - مۇزىكىلىرىدا كۆپ قوللىنىلىدۇ.

3. مەرغۇللىتىش: ئاۋاز ۋاقتلىرىنى ئۇششاقلاش ئارقىلىق ئادەتتىكى چېلىش بىلەن چېكىپ ئىلىشنى بىرلەشتۈرۈشى، كۈيلەرنىڭ بېشىنى ناخۇن بىلەن باشلاپ سالماق ھەرىكەت قىلىش تەلەپ قىلىنىدۇ. مەرغۇل قىلىش يەنى مەرغۇللىتىش پاساھەتلىك ئورۇنداقتا بولۇپ، ئوڭ قولىنى تەمبۈرنىڭ بوغۇزىنىڭ تۈۋىگە ئەكىلىپ ئاۋازلارنى پارچىلاپ يۇمشاق چېكىش ئىنتايىن مۇھىم. سول قولىنىڭ تۆت بارمىقى ئارقىلىق پەدىلەرنى تىترىتىپ چېلىش، مۇڭلۇق ئاۋاز چىقىرىشىمۇ مەرغۇللىتىپ چېلىشتىكى دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئۇسۇل ھېسابلىنىدۇ.

4. بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاھات

(1) ئوڭ قول بەلگىلىرى

(1) \wedge نۇقىلاش بەلگىسى. بىگىز بارماقنىڭ تىرنىقى باش بارماقنىڭ ئالدىغا گۆشىگە تۇتاشتۇرۇلىدۇ. بىگىز بارماقنىڭ كۈچىنىشى ئارقىلىق سىم تارغا ئۇرۇلۇش چېكىش دەپ ئاتىلىدۇ. بۇنىڭ بەلگىسى دەل ناخۇننىڭ ئۇچىغا ئوخشاپ كېتىدۇ.

(2) \wedge قاتتىق چېكىش بەلگىسى. قاتتىق چېكىش دەل يۇقىرىدىكى چېكىشنىڭ ئۆزى بولۇپ، بىگىز بارماقنىڭ كۈچىنىشى ئادەتتىكى چېكىشكە قارىغاندا نىسبەتەن كۈچلۈك ھەم كەسكىن بولغاچقا، بۇنى پەرقلىنىدۇرۇش ئۈچۈن چېكىش بەلگىسىنىڭ ئاستى تەرىپىگە بىر چېكىت قويۇلىدۇ.

(3) \vee ئېلىش بەلگىسى. سىم تار چېكىلىپ تۆۋەن چۈشكەندىن كېيىن دەرھال كەينىگە قايتىش ئارقىلىق ئېلىش ھەرىكىتى شەكىللەنگەن بولغاچقا، بەلگىدىمۇ چېكىش بەلگىسىدە نىڭ تەۋرى قولىنىلىدۇ.

(4) $\wedge \vee$ نوقىلاپ ئېلىش بەلگىسى: ھەم چېكىدىغان ھەم ئېلىدىغان ھەرىكەت. ئۈزۈلمەي داۋاملاشقان چاغدىكى ھەرىكەت چېكىپ ئېلىش بولىدۇ ھەمدە چېكىش ۋە ئېلىشنىڭ بەلگىسىنى تەڭ ئىشلىتىش بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

(5) $\wedge \vee$ قاتتىق چېكىپ ئېلىش بەلگىسى: قاتتىق چېكىش ھەرىكىتىنىڭ ئارقىسىدە دىنلا ئېلىش ھەرىكىتى ئۆلىنىپ كېلىدىغان بولغاچقا، بۇ ھەرىكەت $\wedge \vee$ بەلگىسى بىلەن ئېلىنىدۇ.

(6) $\vee \wedge$ ئېلىپ چېكىش بەلگىسى: ئەگەر ئېلىش ھەرىكىتى ئالدىدا كېلىپ، چېكىش ھەرىكىتى كەينىدە كەلگەن بولسا، بۇ $\wedge \vee$ بەلگىسى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

(7) \vee تۇتاشما چېكىش بەلگىسى: بىگىز بارماق بىلەن باش بارماق بىر - بىرىدىن ئايرىلماي، بىگىز بارماقتىكى ناخۇن يۇقىرى - تۆۋەن چۈشۈش ئارقىلىق تەكرارلانغان ھەرىكەت تۇتاشما چېكىش بولىدۇ. بۇ ھەرىكەتتە قولنىڭ بېغىشى تىنىمىسىز رەۋىشتە ھەرىكەتلىنىدۇ.

(8) \vee تۇتاشما قاتتىق چېكىش بەلگىسى: بۇنىڭدا بىگىز بارماق باش بارماقتىن ئايرىلمايدۇ. ناخۇن سىم تار ئۈستىدە داۋاملىق يۇقىرى - تۆۋەن ھەرىكەتلىنىدۇ. بۇنىڭ يۇقىرىدىكى تۇتاشما چېكىشتىن پەرقى شۇ يەردىكى، بۇنىڭدا قولنىڭ بېغىشى ئەمەس، بەلكى بەلگى بىلەن بىر تۇتاش ھەرىكەتلىنىش ئارقىلىق كۈچلۈك ئاۋاز چىقىدۇ.

(9) \wedge ئوڭ قولىنى كۆتۈرۈپ چېكىش بەلگىسى: ئوڭ قولىنى 10cm ئەتراپىدا يۇقىرىغا

يەنى تەمبۇرنىڭ بوغۇزى تەرىپىگە يۆتكىگەندە، تەمبۇر بوغۇزىنىڭ يۈزلۈكى ئۈستىدىكى بادام شەكىللىك ئاۋاز تۆشۈكىدىن يېقىملىق بوم ئاۋاز چىقارغىلى بولىدۇ. چېلىنىۋاتقان ئاۋاز ئۈستىگە مۇشۇ خىل بەلگە قويۇلسا قول يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ چېلىنىدۇ. ئاخىرلاشقاندا بادام شەكىل ئۈستىگە چېكىت قويۇلغان بولسا، ئەسلىدىكى ئورۇنغا قايتىپ چېلىنىدۇ.

(10) مەرغۇللىتىش بەلگىسى: مەرغۇللىتىش بىر ئۇدار ئاۋازنىڭ 32 گە پارچىلىنىشىدىن ھاسىل بولىدۇ. بۇ پەقەت ئوڭ قولىنىڭ تېز ھەرىكەتلىنىشى ئارقىلىقلا بارلىققا كېلىدۇ. بۇ- نىڭغا ئاۋاز پارچىلاش بەلگىسىنى ئىشلىتىشكە بولىدۇ.

(11) ئاھاڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى ئىپادىلەشتە قوللىنىلغان شەرتلىك بەلگىلەر.

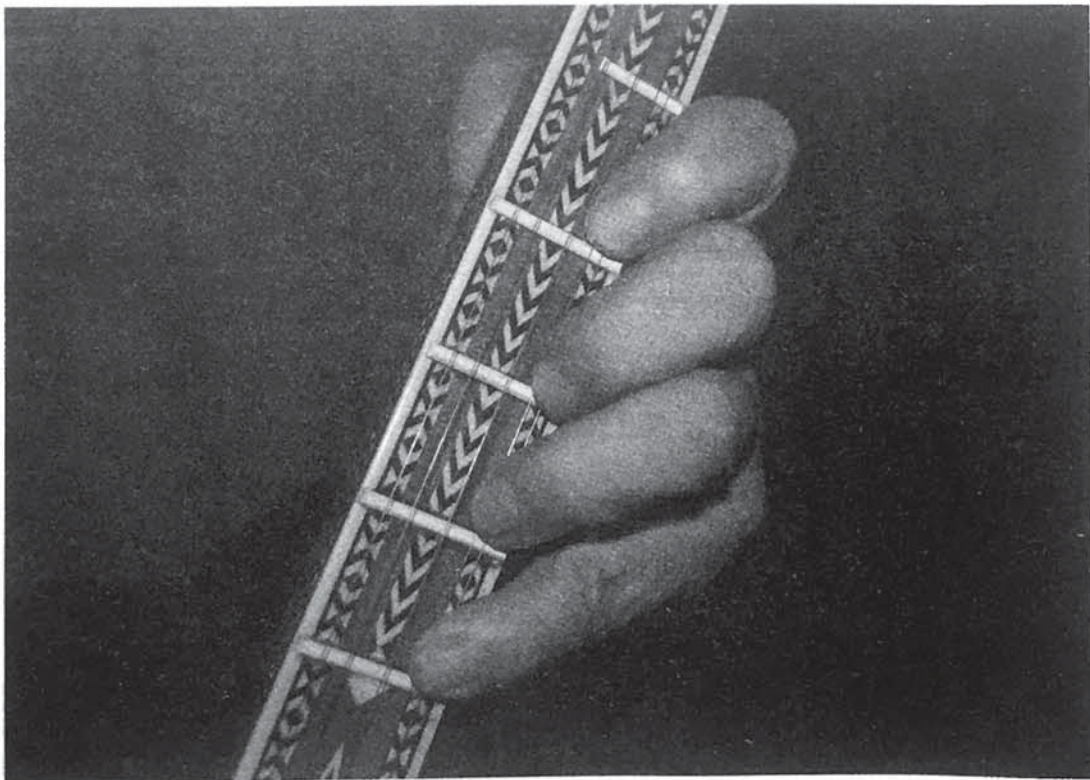
① ئەسلى ئاۋاز بىلەن كۆتۈرۈلگەن ئاۋاز «#» ئوتتۇرىسىدىكى ئاۋازنى توغرا ئىپادىلەش

ئۈچۈن $\frac{1}{4}$ كۆتۈرۈلگەن ئاۋازلار «~» بەلگىسى بىلەن ئىپادىلەندى.

② تەۋرەنمە - تىترىتىدىغان ئاۋازلارنى ئىپادىلەشتە ئىتالىيانچە تىرپىل (trillare) دېگەن سۆزنىڭ قىسقارتىلمىسى «tr» ھەرپىنى چالماقچى بولغان ئاۋازنىڭ ئۈستىگە قويۇش ئارقىلىق ئىپادىلەندى.

(2) سول قول بەلگىلىرى

سول قول تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇش، بارماقلارنىڭ ھالىتىگە باغلىق. شۇڭا تەنبۇر ئورۇندىغاندا دىققىتىنى مەركەزلەشتۈرۈپ، سول قولىنى ئەركىن ھالەتتە ھەرىكەتلەندۈرۈش لازىم. ئۇنداق بولمىغاندا بارماقلارنىڭ ھەرىكىتى قىيىنلىشىدۇ. يەنە شۇنىڭغا دىققەت قىلىش لازىم.

لىش كېرەككى، سول قولنىڭ پەدە بېسىشتىكى ئورنى بىر خىل بولۇۋەرمەيدۇ. كۆي شەك - لىگە قاراپ ئۆزگىرىپ تۇرىدۇ. مەسىلەن C چوڭ كۆيدە D ئاۋاز 4 - بارماقتا بېسىلسا، D چوڭ كۆيدە ئاۋاز 1 - بارماقتا بېسىلىدۇ.

دېمەك، سول قول بارماقلىرى ھەرقايسى پەدىلەردە (ئاۋاز ئورۇنلىرىدا) بىمالال ھەرىكەت قىلالسا، سول قول ھالىتىنىڭ توغرا ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. ئەكسىچە بولغاندا ناتوغ - رىلىقنى كۆرسىتىدۇ. تەمبۇر ئىجراچىلىغىدە سول قولدىكى پەدە باسىدىغان تۆت بارماق رەقەملەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. مەسىلەن:

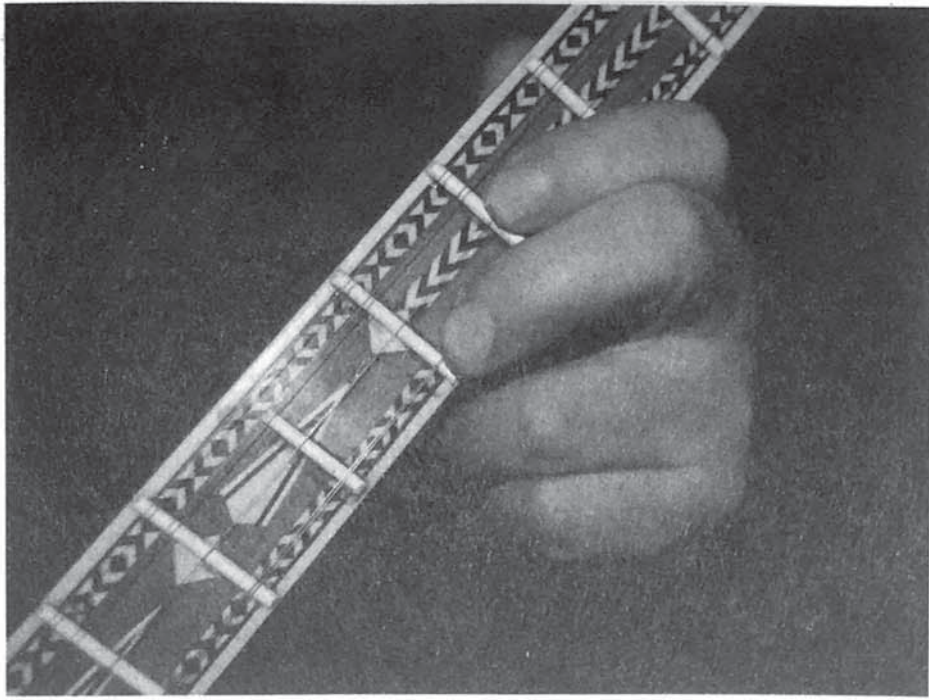
1) پەدە باسىدىغان سول قول بىگىز بارمىقىدا پەدە باسقاندا، شۇ ئاۋاز ئۈستىگە 1 يېزىلىدۇ. ئوتتۇرا بارماققا 2، ئۈچىنچى بارماققا 3، چىمەلتەككە 4 يېزىلىدۇ. ئاۋاز ئۈستىگە قايسى سىپىر يېزىلغان بولسا، شۇ بارماق بىلەن پەدە بېسىلىدۇ.

2) ئاۋاز تارتىش: B ئاۋازنى بارماق 3 ياكى بارماق 4 بىلەن كۈچ بېرىپ تارتقاندا كىچىك 2 گرادۇس كۆتۈرۈپ C ئاۋاز چىقىدۇ ياكى كۆتۈرۈلگەن F (F̄) ئاۋازنى تارتقاندا G ئاۋاز چىقىدۇ. شۇ چاغدا بارماق سانى C بىلەن G نىڭ ئۈستىگە ئەمەس، B ياكى F نىڭ ئۈستىگە يېزىلىدۇ. 1 - ، 2 - ، 3 - ياكى 1 - ، 2 - ، 3 - ، 4 - بارماقلا تەكشى كۈچىگەندە، ئەسلىدىكى ئاۋاز - دىن يېرىم ئاۋاز يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن ئاۋاز تېپىلغۇ ئاۋاز شەكلىدە ئىپادىلىنىدۇ.

ئەسكەرتىش:

● تەمبۇر چېلىشتىكى قوش ئاۋاز ھەققىدە:

تەمبۇر چېلىشتا ئوتتۇرىدىكى d سىم بىلەن ئالدىدىكى A سىمنى قوشۇپ گارمونىك ئېنتىرۋال چىقىرىپ چېلىش 1977 - يىلىدىن باشلاپ تەجرىبە تەرىقىسىدە ئوقۇتۇشقا ئىش -

لىتىلدى. تەمبۇر مىلودىيىگە قوشۇلغان بۇ خىل ئىنتىرۋال تەمبۇر ساداسىغا تېخىمۇ يېقىملىق تۈس بېرىپ، ئورۇنداش تېخنىكىسىنى بېيىتىپ كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشىلدى. 1980 - يىللاردىن باشلاپ تەمبۇردا G ، d ، A ئۈچ سىمدا بىراقلا قوشۇپ ئاكورد ھاسىل قىلىپ چېلىش بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، مىلودىيىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن قوشۇلغان ئاكوردلار تەمبۇر چېلىش تېخنىكىسىنى تېخىمۇ بېيىتتى ۋە راۋاجلاندۇردى.

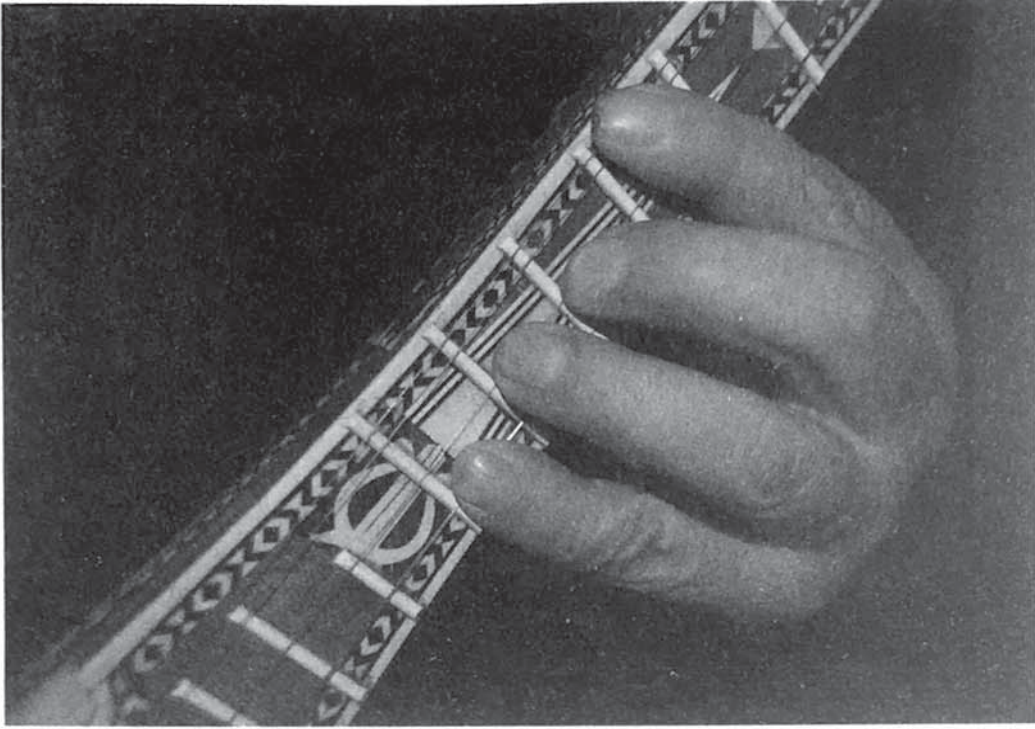
● تەمبۇر چېلىشتا قوللىنىلىۋاتقان ئۈچ خىل ئۈسۈل:

- ① مىلودىيىلىك ئورۇنداش ئۈسۈلى: — ئالدىدىكى قوش تارا (A) نىلا ئىشلىتىپ ئورۇندىغاندا، بۇ مىلودىيىلىك ئورۇنداش ئۈسۈلى بولىدۇ.
- ② ئىنتىرۋاللىق ئورۇنداش ئۈسۈلى: بىرلا ۋاقىتتا ئىككى ئاۋازنى ئورۇندىغاندا گارمونىك ئىنتىرۋال ھاسىل بولىدۇ. ئىنتىرۋاللىق ئورۇنداش ئۈسۈلى بولىدۇ. يەنى (A) تارا بىلەن (d) تارا بىرلا ۋاقىتتا ئورۇندىغان ھالەتتە. مەسىلەن، «ۋەتەن بېغى» نىڭ ئىنتىرۋال چېلىنىدىغان قىسمىدىن پارچە:

- ③ ئاكوردلىق ئورۇنداش ئۈسۈلى: بىرلا ۋاقىتتا G ، d ، A تارلاردا ئاكورد ھاسىل قىلىپ ئاھاڭغا مۇۋاپىق بولغان ئاكوردلارنى چېلىش ئۈسۈلى: ئاكورد ئۈچ ياكى ئۈچتىن ئارتۇق ئاۋازنىڭ بىراقلا ئورۇنلىنىشىدىن ھاسىل بولىدۇ. مەسىلەن «ئەجەم» مۇزىكىسىنىڭ باشلىنىش قىسمى:

بارماقلار توغرا ھالدا پەدە «ئاۋاز» نى مۇقىم بېسىش كېرەك. تەمبۇر ئورۇنداشتىكى ئەڭ مۇھىم ئامىللارنىڭ بىرى شۇكى — ئاۋازنىڭ توغرا، پاكىز، يېقىملىق چىقىشىغا ئالاھىدە دىققەت قىلىش لازىم. بارماقلار ئامالنىڭ بېرىچە تارا ئۈستىدە ساقلاشقا تېگىشلىك بولغان ئاۋاز ئورنىنى ساقلاپ تۇرۇش؛ يەنى ئىككىنچى بارماق ئاۋاز ئورنىنى باسقاندا بىرىنچى بارماق قويۇۋەتمەسلىك. ئۈچىنچى بارماقنى باسقاندا بىرىنچى، ئىككىنچى بارماقنى قويۇۋەتمەسلىك. تۆتىنچى بارماقنى باسقاندا 1، 2، 3 — بارماقلارنى قويۇۋەتمەسلىك لازىم. ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىدىن دادىللىق بىلەن بارماقلارنى توغرا، ئېنىق قائىدىگە ئاساسەن ئىشلىتىشىنى تەلەپ قىلغاندا ئاندىن كۆزلىگەن مەقسەتكە يەتكىلى بولىدۇ. نۇرغۇنلىغان تەجرىبىلەردىن شۇنى يەكۈنلەشكە بولىدۇكى، ھەرخىل ژانىردىكى ئەسەرلەرنى ئىجرا قىلغاندا، پەدە ئورنىدىن كۆتۈرۈشكە تېگىشلىك بولمىغان بارماقلارنى بەھۋدە كۆتۈرمەستىن مەشىق قىلىش لازىم. مانا بۇ ھەربىر ئۆگەنگۈچىنىڭ ۋە ھەربىر ئىجراچىنىڭ سول قول بارماق تېخنىكىسىنى قانچىلىك ئىگىلىگەنلىكى ھەمدە تېخنىكىسىنىڭ قايسى دەرىجىدە ئىكەنلىكىنىمۇ كۆرسىتىدۇ.

● تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ خەنزۇچە خەتتە ئىپادىلىنىشى ھەققىدە:

تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ خەنزۇچە خەتتە ئىپادىلىنىشى «弹布尔»، «弹拨尔» دەپ ئىككى خىل ئېلىنىپ كېلىۋاتىدۇ. بىز خەلق مۇزىكا نەشرىياتى 1984 — يىلى نەشر قىلغان «词典» «中国音乐» ۋە 1998 — يىلى نەشر قىلغان «音乐百科词典» دېگەن نوپۇزلۇق لۇغەتلەردە «弹布尔» دەپ ئېلىنغانلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ بۇ دەرسلىكتە «弹布尔» دەپ ئېلىشنى لايىق تاپتۇق.

(3) دائىم قوللىنىلىدىغان مۇزىكا ئاتالغۇلىرى

Selentando	ئاستىلىتىپ بېرىش
Meno msso	ھەرىكەتنىڭ ئاستىلىشى
Manon troppo	كېمەيتىلىپ

ئالدىنقى سۈرئەتكە كېلىش ئاتالغۇلىرى

Tempo primo	ئالدىنقى سۈرئەت
Tempo I	ئالدىنقى سۈرئەت
T I	ئالدىنقى سۈرئەت
A tempo	ئالدىنقى تېمپىدا
Tempogiusto	ئىشەنچلىك، ئېنىق سۈرئەت
Comeprimo	دەسلەپكىگە ئوخشىغان
T,istesso tempo	شۇ سۈرئەت

ئىجرا قىلىش ئاتالغۇلىرى

Animato	جانلىق
Menomosso	ئاستىراق
Maestoso	تەنتەنلىك
Cantabile	مۇزىكىلىق، سەنئەتلىك
Dolce	نازۇك
Poco poco	ئاستا - ئاستا
Non troppo	ئوتتۇرىچە كېمەيتىلىپ

كۈچ مىقدارى (دىنامىكا) ئاتالغۇلىرى

P - piano	مەيىن، يۇمشاق
pp - pianissimo	ناھايىتى مەيىن، بەك يۇمشاق
mp - mezzo piano	ئوتتۇراھال مەيىن
f - forte	كۈچلۈك
ff - fortissimo	ناھايىتى كۈچلۈك
mf - mezzo forte	ئوتتۇرىچە كۈچلۈك
Cresc - cr	تەدرىجىي كۈچەيتىش
diminuendo - dim	تەدرىجىي يۇمشىتىش
sf - sforsando	كەسكىن كۈچلۈك زەرب
Sp	كەسكىن مەيىن زەرب
Spb	تۇيۇقسىز يۇمشاق
>	كەسكىن ئۇرغۇلۇق زەرب

سۈرئەت ئاتالغۇلىرى

Largo	ناھايىتى لەرزىان، سوزۇپ
Lento	سوزۇپراق
Adagio	ئېغىر - بېسىق

ئوتتۇرىچە سۈرئەت ئاتالغۇلىرى

Andante	جىددىيلەشمەستىن
Andantin	ئاستىراق
Moderato	ئوتتۇرىچە تېزلىكتە
Sostenuto	سالاپەتلىك
Allegretto	تېز رەك
Allegro moderato	ئوتتۇرىچە تېزلىكتە

تېز سۈرئەت ئاتالغۇلىرى

Allegro	تېز
Vivo	جانلىق
Vivace	ناھايىتى شوخ
Presto	جىددىي
Prestissimo	ناھايىتى تېز

سۈرئەتنى تېزلىتىش ئاتالغۇلىرى

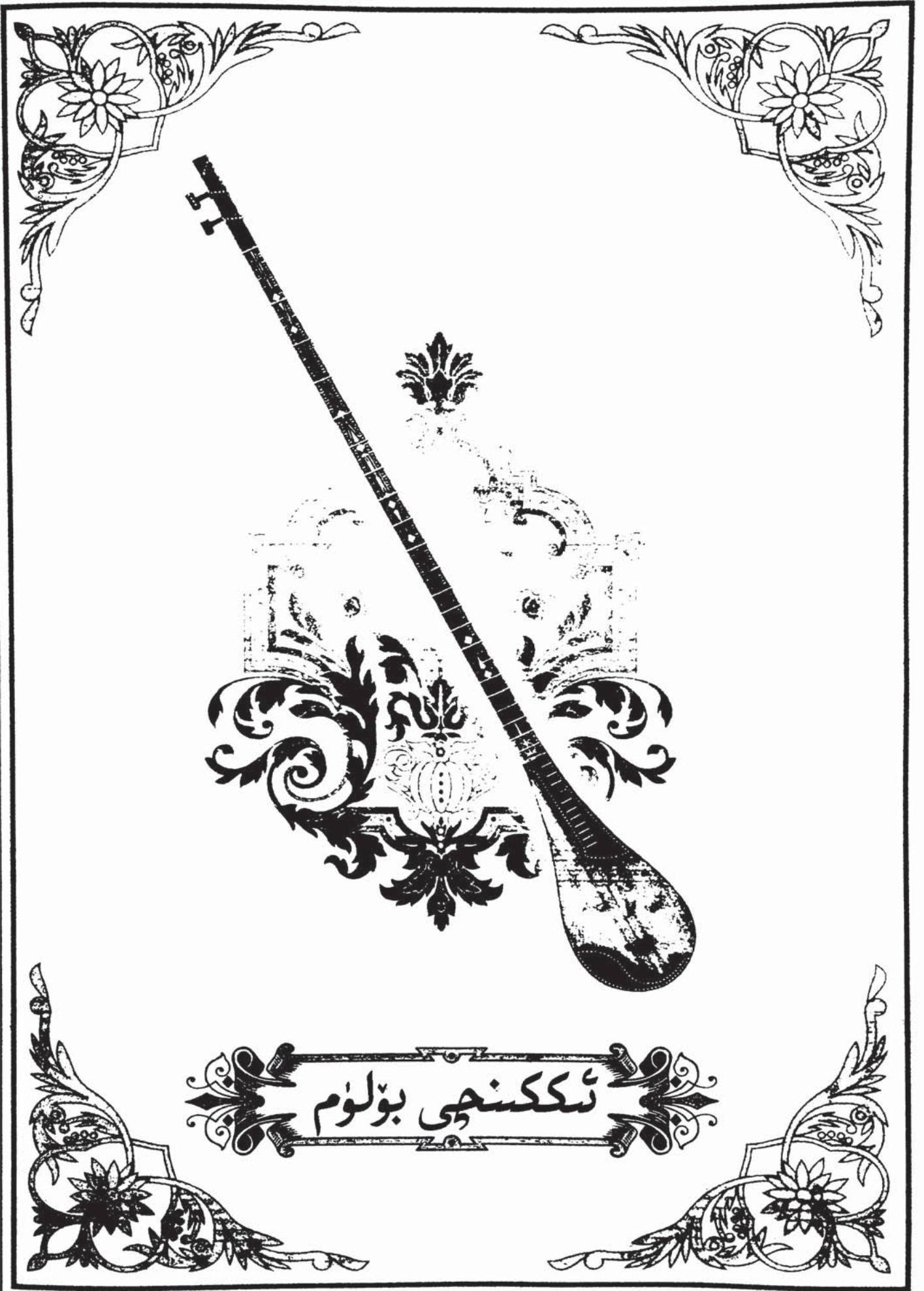
Accelerando	تېزلىتىپ
Animando	جانلاندىرۇپ
Stretto	سقىپ، مەھكەم
Stringendo	سقىپ، بېسىپ
Precipitando	ئىنتىلىپ
Piu mosso	ھەرىكەتچانراق
Doppo movimento	ئىككى ھەسسە تېز
Molto	ئاشۇرۇپ

سۈرئەتنى ئاستىلىتىش ئاتالغۇلىرى

Ritenuito	ئاستىلىتىش
Ritardando	كېچىكتۈرۈپ
Rallentando	ئاستىلىتىپ
Allargando	كېڭەيتىپ

ئىزاھات:

- ① «ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى ھەققىدە» 1992 - يىل. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى. ئۈي-غۇرچە 108 - بەت
- ② موللا ئىسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» 1982 - يىل. مىللەتلەر نەشرىياتى، ئۇيغۇرچە 50 - 51 - بەتلەر.
- ③ س. كىرۇۋا، ن. كىروۋ: «تەمبۇر ۋە تەمبۇر چالغۇچى» سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنىزم تۇغى» گېزىتى. 1980 - يىل 8 - ماي.
- ④ سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنىزم تۇغى» گېزىتىنىڭ 1982 - يىل 11 - فېۋرال سانىغا قارالسۇن.
- ⑤ سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنىزم تۇغى» گېزىتى 1980 - يىل 8 - مايدىكى سانىغا قارالسۇن.
- ⑥ باتۇر روزى «ئۇيغۇر چالغۇ ئەسۋابلىرى ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە» «شىنجاڭ ئۈند-ۋېرستېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 1987 - يىل 3 - سان، 58 - بەت.
- ⑦ گرۇسى (فرانسىيە) «يايلاق ئىمپېرىيىلىرى» ناملىق كىتابنىڭ ئۇيغۇرچە نەشرىگە قارالسۇن.
- ⑧ موللا ئىسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» 1982 - يىل، مىللەتلەر نەشرىياتى، ئۇيغۇرچە 57 - بەت.

تککنجه بولوم

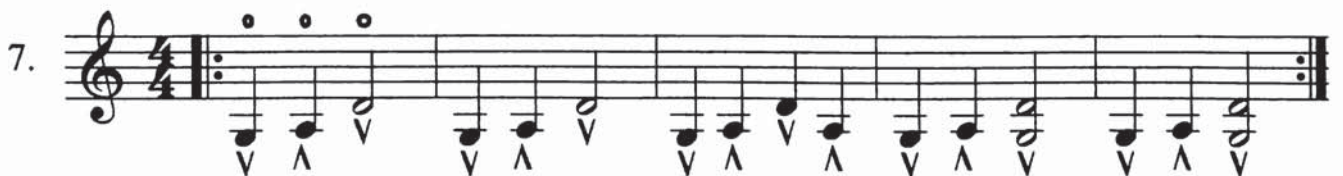
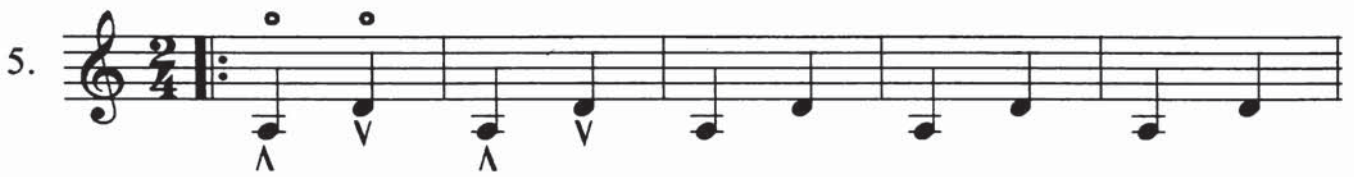
تەمبۇر سازلاش مەشقى

1.

2.

3.

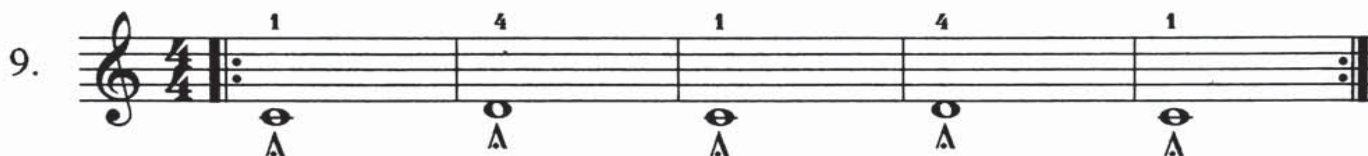
4.

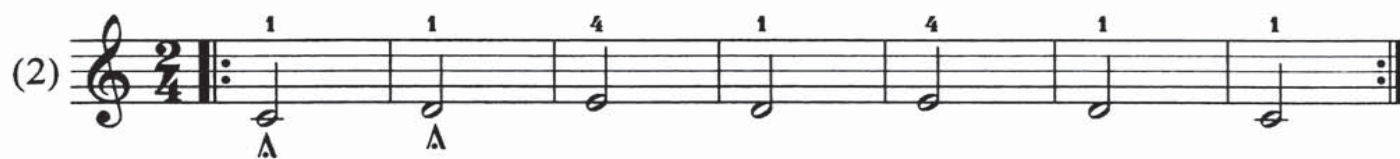
قول كۆندۈرۈش مەشقىلىرى

4-بارماق مەشقى

ئىككىگە بۆلۈنگەن ئاۋاز مەشقى

1-، 4-بارماق مەشقى

(6)

(7)

C چوڭ كۆي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

12.

C چوڭ كۆي ئارىلاشما ئۇدار مەشقى

13.

14.

15.

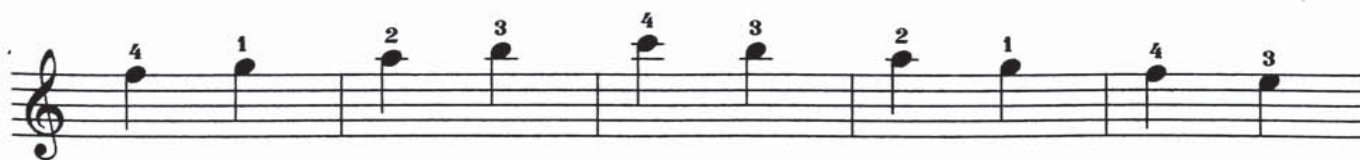
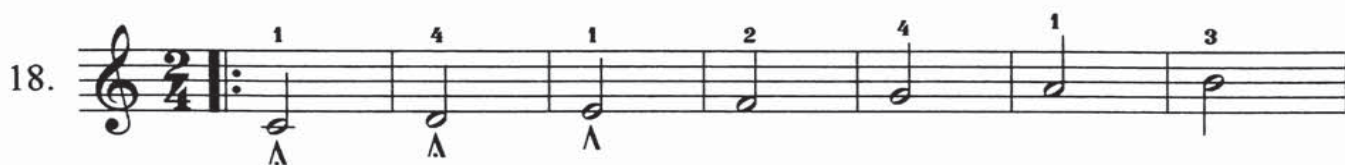
16.

مهشوق ئاهاڭ

17.

C چوڭ كۆي 2 ئوكتاۋا ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

27/3

C چوڭ كۆي 8 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

20.

21.

27/3

C چوڭ كۆي ئاۋاز باسقۇچى، پەللىمە ئاۋاز مەشقى

22.

مەشق ئاھاڭ

C چوڭ كوي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

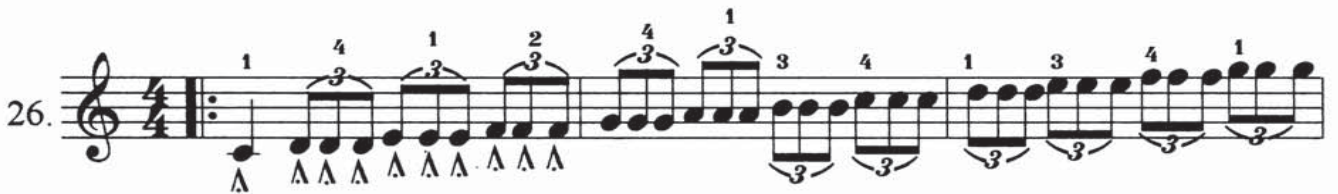
C چوڭ كۆي بارماق مەشقى

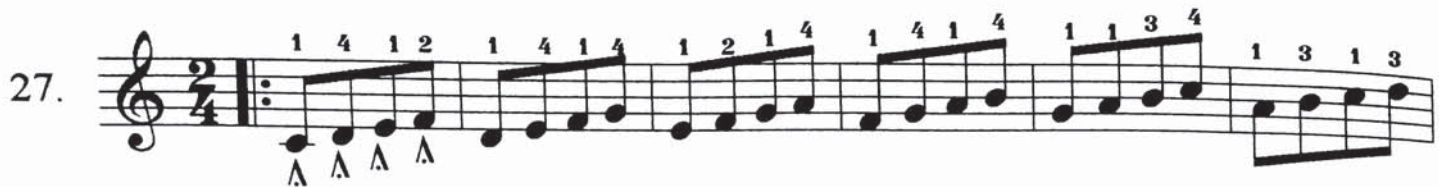
25.

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of 11 staves of music. Each staff contains a sequence of notes with fingerings (1-4) and accents (Λ) above them. The music is written in treble clef and includes repeat signs and double bar lines.

C چوڭ كۆي ، ئۈچ تۇتاشما ئاۋاز باسقۇچ مەشقى

27.

C چوڭ كوي بارماق مهشقى

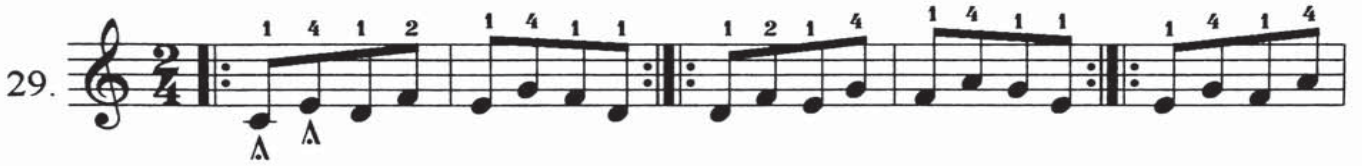
28.

C چوڭ كۆي 3 گرادۇسلۇق بارماق مەشقى

كچىك مەشق ئاھاڭ

30.

كچىك كوي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

31.

27 / 3
 32. چوڭ كۆي 16 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز چېكىپ ئېلىش مەشقى C

32. $\frac{2}{4}$

1 4 1 2

A V A V A V A V

4 1 3 4

29 / 3
 33. $\frac{4}{4}$

1 4 1 2 4 1 3 4

A V A V A V A V

1 3 4 1 2 3 4 3

2 1 4 3 1 4 3 1

4 2 1 4 1 4 1 1

34.
 1 1 4 1 1 1 2 1
 ^ ^ ^ ^

4 1 1 4 1 1 1

35.

Λ V Λ V Λ V Λ V

Λ V Λ V

Λ Λ V

2/4

ئىلىپ چېكش مه شقلىرى

36.

Λ V Λ Δ V Δ

Λ V Λ Δ

Λ V Λ V

37.

Λ Λ V Δ Δ V

Λ V Λ V

38.

C چوڭ كۆي تۆت گرادۇسلۇق بارماق مەشقى

39.

قول كۆندۈرۈش مەشقى ئاھاڭى

C چوڭ كۈي بارماق مەشقى

17/4

مەشىق ئاھاڭ ۋەتەنمىز گۈللۈك باغ

42.

C چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشىقى

43.

مەشق ئاھاڭ بالىلار مارشى

شىرمۇھەممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

♩ = 96

44.

C چوڭ كۆي چېكىپ ئىلىش مەشقى

45.

Musical score for exercise 45, 2/4 time signature. It consists of four staves of music with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and breath marks (Λ, V) above the notes.

چەبىيات مۇقامىنىڭ 4- مەشرىپى

46.

Musical score for exercise 46, 4/4 time signature. It consists of four staves of music with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and breath marks (Λ, V) above the notes.

C چوڭ كوي قاتتىق چېكىش مەشىقى

47.

C چوڭ كوي پەللىمە ئاۋاز مەشىقى

48.

C چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

49.

C چوڭ كۆي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى

50.

كچىك كوي ئاواز باسقۇچى پەللىمە ئاواز مەشقى a

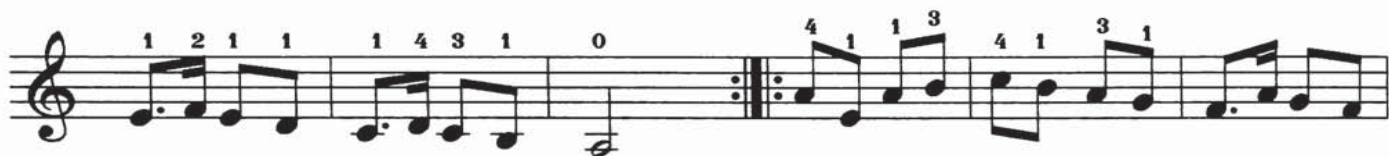
كچىك كوي بارماق مەشقى a

داھى ماۋ زېدۇڭ

ئابلىكىم ئابدۇللا مۇزىكىسى

G چوڭ كوي ئاۋاز باسقۇچ مەشقى

C چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشقى

55.

C چوڭ كۆي چېكىشك ئاۋاز مەشقى

56.

G چوڭ كوي بارماق مەشقى

57.

G چوڭ كوي 3 ئوكتاۋا پەللىمە ئاۋاز مەشقى

58.

G چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى

59.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

60.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

61.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

62. $\text{♩} = 86$

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 3 1 1 1, 4 2 1, 4 2 1 1, 4 3 1, 4 3, 1 1.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 3 1 1, 3 1, 1 4 1, 1, 1 1 4, 1, 1 4 1, 2 4 1 3.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 4 3 1 4 2 1 4, 1, 1 4, 4 3 1 4 2 1 4, 1, 1 4.

63.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. Fingerings: 1 4 3 1, 1 3 1 2, 1 4 2 1, 1 4 3 1, 1 4 1 2, 4 1 3 4. Four triangles (Δ) are placed below the first four notes.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 3 1 4 2, 1 2 1 1.

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#).

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 1 4 2 1, 1 4 2 1, 1 4 1 3, 1 4 1 2, 1 4 2 1. Four triangles (Δ) are placed below the first four notes.

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Fingerings: 1 4 3 1, 1 4 1 2, 4 2 3, 1 2 1 2, 1 4 2 1.

e كچك كوي ئاواز باسقوچ مەشقى

e كچك كوي 5/8 ئۇدارلىق بارماق مەشقى

كچىك كۆي ئاۋازنى تىترىتىپ چېلىش مەشقى

66.

كچىك كۆي ئاۋاز باسقۇچ چېكىپ چېلىش مەشقى

Moderato ♩ = 86

67.

e كىچىك كۆي مەشىق ئاھاڭ بىر پىيالە مەي

Moderato ♩ = 82

68.

Musical score for exercise 68, Moderato, 2/4 time signature, key of D major. It consists of three staves of music with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and accents (Δ) above the notes.

G چوڭ كۆي چىكىپ ئىلىش مەشىقى

69.

Musical score for exercise 69, key of G major, 4/4 time signature. It consists of three staves of music with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and accents (Δ) above the notes.

G چوڭ كۆي ئىلىپ چىكىش مەشىقى

70.

Musical score for exercise 70, key of G major, 2/4 time signature. It consists of one staff of music with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and accents (Δ) above the notes.

G چوڭ كوي بارماق مەشقى

71.

G چوڭ كوي ئۇدارلىق بارماق مەشقى

72.

G چوڭ كوي 6/8 ئۇدارلىق پەللىمە ئاۋاز بارماق مەشقى

G چوڭ كوي 5/8 ئۇدارلىق بارماق مەشىقى

74.

G چوڭ كوي 5/8 ئۇدارلىق بېزەك ئاۋاز مەشىقى

75.

دولان

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

76.

ئاللا بالسخان

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

$\frac{3}{5}$

77.

ئانا ئارزۇسى

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

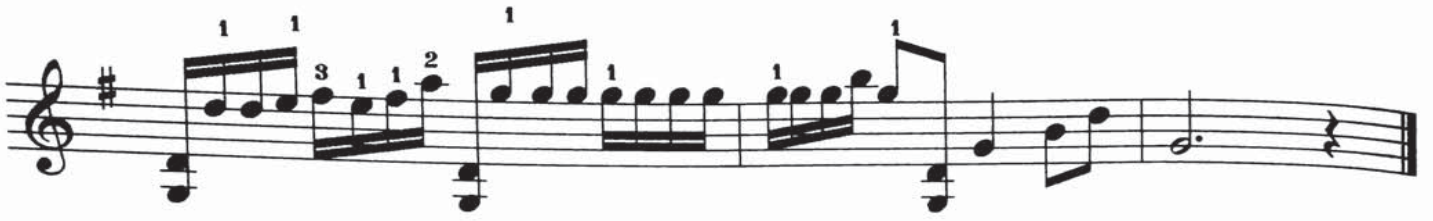
78.

Three staves of musical notation in G major. The first staff contains a melodic line with fingerings: 1, 4, 1 4 1 4, 1, 4, 3, 1, 1, 3, 1, 2, 4. The second staff continues with fingerings: 2, 1, 1, 4, 1, 1, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 2, 1. The third staff shows a melodic line ending with a fermata.

G چوڭ كوي بارماق مەشقى

79.

Seven staves of musical notation for exercise 79. The first staff includes rhythmic patterns: $\Delta \nabla \Delta \nabla \Delta \nabla$, $\Delta \Delta$, $\Delta \nabla \Delta \nabla \Delta \nabla \Delta \nabla \Delta$. The second staff has fingerings: 1 1, 3 1 1 4 2, 2 1, 1 2, 1 2 1 1 3 1 1 3 1, 1 3 1 1 3 1 1 4 1, 1. The third staff has fingerings: 1 1, 3 1 1 2 1, 1, 1 1, 3 1 1, 4 2, 1, 1 1, 2 1 2 4 4 4 2 1 2. The fourth staff has fingerings: 1, 4, 1 2 1 1, 1 1, 1 1, 3 1 1 2 1 2 1 1 3 1 1, 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3. The fifth staff has rhythmic patterns: $\Delta \nabla \Delta$. The sixth staff has fingerings: 1 4 2 4 1 2 1 2, 1 4 3 4, 1 3 1 3, 1 1, 1 1, 1 1, 1 1, 1 1 3 1 1 2, 1 1, 3 1 1 3.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

e كىچىك كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) written above the notes.

82. Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and dynamic markings (Δ, ΔV) written below the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) written above the notes.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) written above the notes.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) written above the notes.

خوشاللىق

14/3

مۇساجان روزى مۇزىكىسى

83. Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and dynamic markings (Δ, ΔV) written below the staff.

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and dynamic markings (Δ, ΔV) written below the staff.

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) written above the notes.

سگنال

84.

C چوڭ كۆي 8 گە 16 گە بۆلۈنگەن تېپىلغۇ ئاۋازلار مەشقى

♩ = 72

D چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشقى

86.

D چوڭ كۆي ئىلىپ چېكىش مەشقى

87.

D چوڭ كۆي نوقۇلاش مەشقى

88.

D چوڭ كوي نوقۇلاش مەشقى

D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

90.

Musical score for exercise 90, D major, 2/4 time. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two sharps (D major), and a 2/4 time signature. The melody is written in a single line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and accents (Δ) above the notes. The second and third staves continue the melody with similar fingering and accents. The fourth staff concludes the exercise with a double bar line and repeat dots.

D چوڭ كۆي نوقۇلاپ ئىلىش مەشقى

91.

Musical score for exercise 91, D major, 3/4 time. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two sharps (D major), and a 3/4 time signature. The melody is written in a single line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and accents (Δ) above the notes. The second and third staves continue the melody with similar fingering and accents. The fourth staff concludes the exercise with a double bar line and repeat dots, followed by two endings labeled 1. and 2.

D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

92.

1 4 1 2 4 1 3 4 1 3 4 1 2 3 4 3 2 1 4 3

1 4 3 1 4 4 2 1 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4

1 1 4 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4

1 0 1 4 1 4 1 4 1 1 4 1 4 1 1 4 1 1

C چوڭ كۆي بارماق مەشقى

93

1 2 1 4 1 4 1 2 1 4 4 1 1 1 2 4 1 4 1 1 1 2 1 4 1 3 1 1

1 4 1 3 1 4 3 1 1 4 1 2 1 4 2 1 1 1 2 4 1 3 1 1 1 2 1 3

1 4 3 1 1 3 1 2 1 4 2 1 1 2 1 2 1 4 2 1 1 2 1 2 1 4 2 1

1 1 2 3 4 1 2 1 4 2 1 2 1 2 1 1 4 4 1 3 1 2 1

C چوڭ كوي بارماق مەشقى

4 3 1 1 1 4 1 3 3 1 4 2 1 2 1 4 4 1 2 1 1 4 1 4 4 2 1 4

1 4 1 2 4 1 3 1 4 1 1 3 1 4 3 1 4 1 4 1

1 4 1 2 4 1 3 4 1 3 4 1 2 3 4 3 2 1 4 3 1 4 3 1 4 2

1 4 1 0 0 1 1 1 1 4 1 1 1 4 1 1 4 1 4 4 1 4 1 1 4 1 1

1 3 1 4 4 1 3 1 1 1 4 1 1 1 4 1

a كچىك كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

95.

0 1 2 4 1 2 4 1 1 4 2 1 4 2 1 0 0 1 1 4 4 1

4 1 1 0 1 1 4 1 3 4 1 3 4 1 2 2 1 4 3 1 4 3 1

4 2 1 4 1 1 0 0 1 1 4 4 1 1 4 1 4 1 4 1

C چوڭ كۆي بارماق مەشقى

96.

G چوڭ كۆي $\frac{7}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى

97.

The musical score consists of nine staves of music in G major (one sharp) and 7/8 time. The notation includes various fingering and articulation markings:

- Staff 1:** Starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first six measures are quarter notes (G, A, B, A, G, F#) with upward-pointing triangles above them. The last two measures contain eighth-note patterns with fingering '4 1' and '1 1', and downward-pointing triangles below.
- Staff 2:** Features eighth-note patterns with fingering '1 3 1' and '1 1' repeated.
- Staff 3:** Features eighth-note patterns with fingering '1 2 3 1 2 4' and '4 2 4 1 2 1'.
- Staff 4:** Features eighth-note patterns with fingering '2 1 1 2 1 3' and '2 1 1 3 1 2'.
- Staff 5:** Features eighth-note patterns with fingering '1 1 1 2 1 4' and '2 1 1 2 1 4'.
- Staff 6:** Features eighth-note patterns with fingering '1 1 1 4 1 4' and '4 1 1 1 4 1 1 1'.
- Staff 7:** Features eighth-note patterns with fingering '1 1 1 3 1 1 4' and '1 1 1 3 1 1 4'.
- Staff 8:** Features eighth-note patterns with fingering '1 1 1 2 1 2 4' and '1 4 2 4 1'.
- Staff 9:** Features eighth-note patterns with fingering '1 1 1 4' and '3 1 4 1'.

D چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى

98.

G چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى

99.

D چوڭ كۆي بارماق مەشقى

Moderato ♩ = 72

100.

The musical score consists of six staves of music in treble clef, D major (two sharps), and 2/4 time. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 72 beats per minute. The score begins with a dynamic marking of '100.'. The first staff contains the first five measures, with fingerings: 1 4 1 2 4, 1 4 1 4, 1 2 4 1, 1 4 1 3, and 1 3 1 2 4. The second staff contains measures 6-10 with fingerings: 1 3 4 1 3, 1 2 4 2 1, 1 3 1 2 4, 1 3 4 1 2, and 1 2 1 2 3. The third staff contains measures 11-15 with fingerings: 1 1 2 3 4, 1 1 2 3 4 3 2 4, 2, 4 3 2 1 2, and 3 2 1 1 2. The fourth staff contains measures 16-20 with fingerings: 3 2 1 1 2, 4 2 1 1 2, 4 2 1 1 3, 4 3 1 1 3, and 3 1 1 1 2. The fifth staff contains measures 21-25 with fingerings: 4 2 1 1 3, 4 3 1 1 3, 3 1 1 1 2, 4 2 1 1 4, and 4 1 4 1 4. The sixth staff contains measures 26-30 with fingerings: 4 4 1 1 4, 4 1 1 1 1, 1 4 1 2 4 1 3, 4 3 1 4 2 1 1, and 1 1 4.

G چوڭ كۆي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى

101.

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of six staves of music. The first staff is numbered 101. The music is primarily composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several slurs and fingering numbers (1, 2, 3, 4) indicating fingerings. The piece ends with a final whole note chord.

D چوڭ كۆي بارماق مەشقى

102.

The musical score is written on eight staves, each containing a sequence of notes with fingerings indicated by numbers 1, 2, 3, and 4. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The exercises are as follows:

- Staff 1: 1 4 1 4 1 4 1 4 | 1 4 1 4 1 4 1 2 | 1 2 1 2 1 2 1 4 | 1 4 1 4 1 4 1 3
- Staff 2: 1 3 1 3 1 3 1 2 | 1 2 1 2 1 2 1 3 | 1 3 1 3 1 3 1 3 | 1 3 1 3 1 3 1 3
- Staff 3: 1 3 1 3 1 3 1 2 | 1 2 1 2 1 2 1 2 | 1 2 1 2 1 2 1 2 | 1 2 1 2 1 2 1 2
- Staff 4: 1 2 1 2 1 2 1 3 | 1 3 2 3 2 3 2 3 | 2 1 2 1 2 1 2 1
- Staff 5: 2 1 2 1 2 1 2 1 | 2 1 2 1 2 1 2 1 | 2 1 2 1 2 1 2 1 | 3 1 3 1 3 1 3 1
- Staff 6: 3 1 3 1 3 1 3 1 | 2 1 2 1 2 1 2 1 | 3 1 3 1 3 1 3 1 | 3 1 3 1 3 1 3 1
- Staff 7: 4 1 4 1 4 1 4 1 | 2 1 2 1 2 1 2 1 | 4 1 4 1 4 1 4 1 | 4 1 4 1 4 1 4 1
- Staff 8: 1 1 4 1 | 2 4 1 3 | 1 3 1 | 4 2 1 1 4 4 1 4 | 1 4 1 4

F چوڭ كۆي مەرغۇللىتىش مەشقى

103.

1 4 1 2 4 1 3

4 3 1 4 2 1 4

a كىچىك كۆي بارماق مەشقى

Moderato

104.

1 1 1 2 1 2 3 1 1 3 1 1 2 1 1 1 2 1 1 2 1 1 2 3 1 1 2 1 2 3

1 3 2 3 1 3 3 1 1 2 1 3 2 2 1 1 2 1 4 2 2 1 1 2 1 4 2 2 1 1 3 4 3 3 1 1 3 1 3 1 1 1 1 2 1 4 2 2 1 1 1 2 4

F چوڭ كۆي مەرغۇللىتىش مەشقى

103.

Musical score for exercise 103, featuring a single melodic line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and a long slur over the first two lines.

a كىچىك كۆي بارماق مەشقى

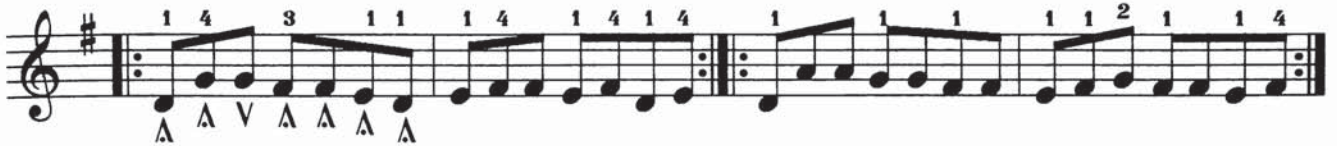
Moderato

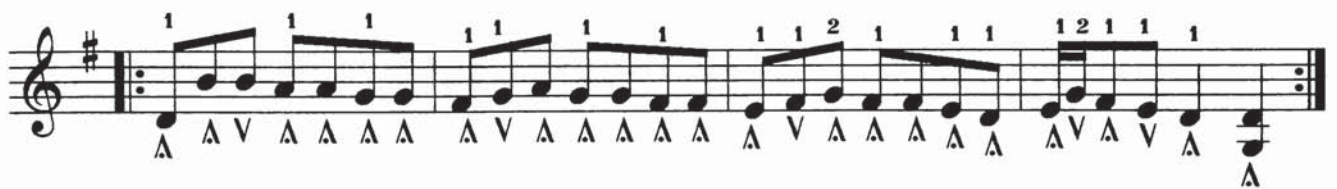
104.

Musical score for exercise 104, featuring a single melodic line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4) and a 7/8 time signature.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

105.

G چوڭ كۆي بارماق مەشقى

106.

e كچك كوي بارماق مهشقى

107.

خۇشال ئەۋلادلار

شىرمۇھەممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

108.

G چوڭ كۆي چېكىتلىك ئاۋاز مەشىقى

109.

G چوڭ كۆي چىكىتلىك ئاۋاز مەشىقى

پارتیزانلار مارشی

111.

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of ten staves of music. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and fingerings (1-4) for the right hand. There are also accents (Λ) and breath marks (V) indicated below the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

G چوڭ كۆي ئاكورد مەشقى

112.

ئىناق دوستلار

شىرمۇھەممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

113.

The image displays a page of musical notation consisting of eight staves. Each staff contains a sequence of notes and rests, with various fingering numbers (1-4) written above the notes. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. The music features complex rhythmic patterns and fingerings, including triplets and sixteenth-note runs.

G چوڭ كۆي تاق مەرغۇللىتىش مەشقى

114.

Musical score for exercise 114, G major, 2/4 time. The score consists of five staves of music. The first staff begins with a repeat sign and contains the following fingering numbers: 1, 3, 1, 2, 1, 4, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 4, 2. The second staff contains: 2, 1, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 2, 1, 3, 1, 4, 1, 1. The third staff contains: 1, 4, 1, 4, 4, 4, 1, 4, 1, 4, 1, 1, 1, 1. The fourth staff contains: 1, 1, 3, 1, 1, 4, 1, 3, 1, 4, 1, 1, 3, 1, 4, 1. The fifth staff contains: 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 1, 2, 1, 1, 3, 4, 1.

D چوڭ كۆي تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى

115.

Musical score for exercise 115, D major, 3/4 time. The score consists of three staves of music. The first staff contains: 1, tr, tr, 4, tr, tr, 2, 1, tr, tr. The second staff contains: 4, 1, 2, tr, 3, 1, 2, tr, 4, 2, tr, tr. The third staff contains: 2, 1, 2, tr, 3, 1, 2, tr, 2, tr, 2, tr, 3, 1.

D چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز تىرىلدەتپ چىلىش مەشقى

116.

D چوڭ كۆي بارماق مەشقى

117.

b كچىك كوي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

118.

خوشال ساز

خەلق مۇزىكىسى

119.

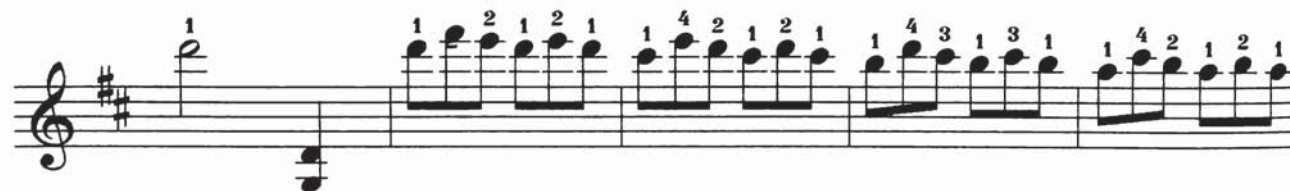
The musical score is written in G major (one sharp) and consists of ten staves. The notation includes various rhythmic patterns and fingerings, with some notes marked with triangles (ornaments). The score begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first staff includes a sequence of numbers: 1 1 4 1 4 1 1 4 1 1 0 1 0 1 0 1 0 1 2 1 2 4 1. The score concludes with the notation AVAV.

D چوڭ كۆي ئىلىپ چىكىش مەشقى

120.

D چوڭ كۆي بارماق مەشقى

G چوڭ كوي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى

122.

D چوڭ كوي ئۇلانما ئاۋاز مەشقى

123.

The first system consists of two staves of music in G major (one sharp). The first staff contains a melodic line with various fingerings indicated by numbers 1, 2, 3, and 4. The second staff contains a bass line with similar fingerings. The music is written in a 4/4 time signature.

G چوڭ كۆي تېيىلغۇ، بېزەك ئاۋاز مەشقى

124.

The second system consists of six staves of music. The first staff is marked with the number 124. It features a complex melodic line with many slurs and fingerings. The second staff continues the melody with more slurs and fingerings. The third staff shows a bass line with slurs and fingerings. The fourth staff contains a highly technical passage with many slurs and fingerings. The fifth staff continues this technical passage. The sixth staff concludes the system with a final melodic phrase and slurs.

D چوڭ كۆي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى

125.

1 4 1 4 1 2 1 2 1 2 1 1 1 4 1 3

1 3 1 2 1 3 1 2 1 2 1 3 1 1 3 1 3

1 3 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 3

1 3 1 2 1 2 1 4 1 2 1 2

1 3 1 1 1 2 1 2 1 2 1 2

1 3 1 3 1 1 3 1 2 1 3

1 3 1 4 1 2 1 4

D چوڭ كۆي تۇتاشما ، تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى

126.

D چوڭ كۆي تېيىلغۇ، چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى

127.

G چوڭ كۆي بېزەك ئاۋاز مەشقى

G چوڭ كۆي تېيىلدۈرۈپ مەرغۇللىتىش مەشقى

129.

A چوڭ كۆي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

130.

C چوڭ كۆي بارماق مەشىقى

131.

The musical score for exercise 131 is written on a single treble clef staff in 2/4 time. It consists of eight measures of music. The first measure starts with a quarter rest followed by a quarter note G4, then a quarter note A4, and a quarter note B4. The second measure has a quarter note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The third measure has a quarter note F5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The fourth measure has a quarter note B5, a quarter note C6, and a quarter note D6. The fifth measure has a quarter note E6, a quarter note F6, and a quarter note G6. The sixth measure has a quarter note A6, a quarter note B6, and a quarter note C7. The seventh measure has a quarter note D7, a quarter note E7, and a quarter note F7. The eighth measure has a quarter note G7, a quarter note A7, and a quarter note B7. The piece ends with a double bar line.

F چوڭ كوي بارماق مەشقى

132.

d كچك كوي بارماق مهشقى

133.

1 4 1 1 2 1 1 1 4 1 1 4 1 1 2 1 1 2 1 1 4 1 1 1 2 1 1 4 1 1 4 1

1 4 1 1 4 1 1 2 4 2 1 2 1 1 4 1 1 4 1 1 2 1 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1

1 2 1 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 4 3 1 3 1 1 3 1

1 3 1 1 3 1 1 2 2 1 2 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1 1 2 4 2

E چوڭ كۆي بارماق مەشقى

134.

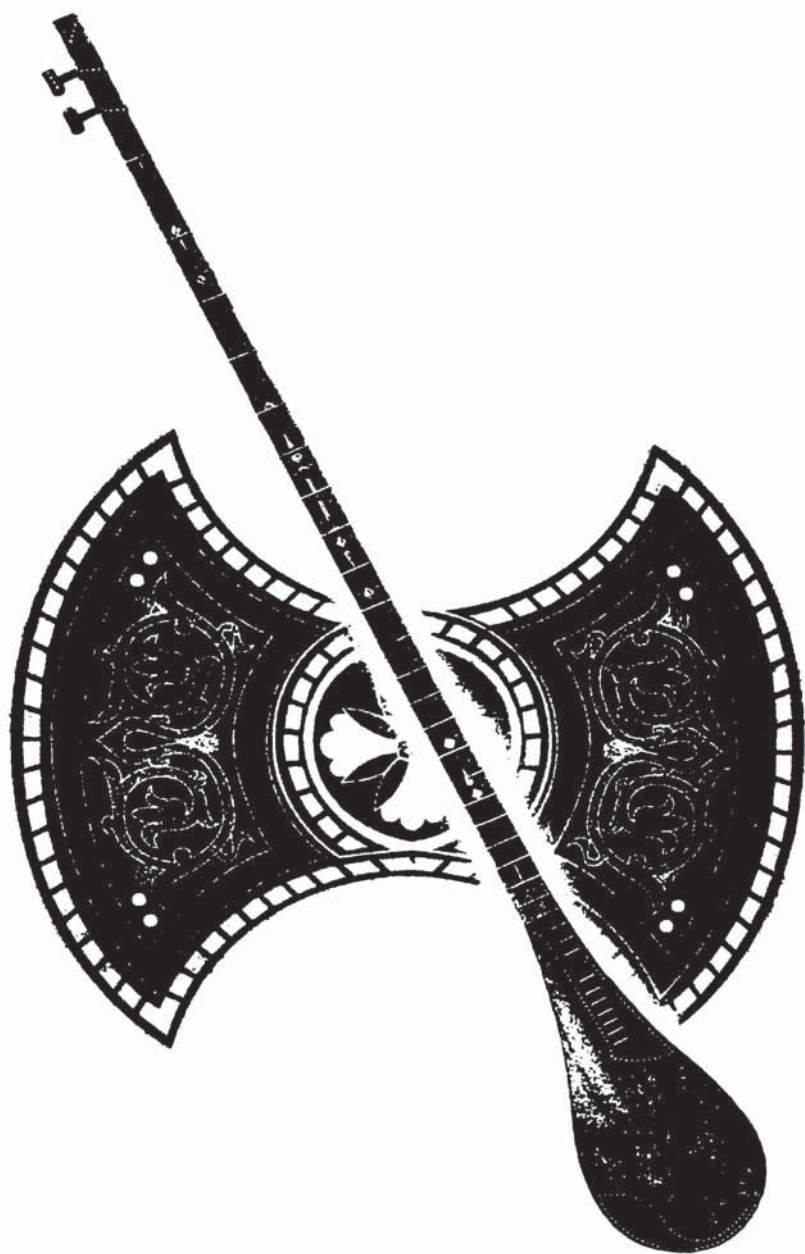

E چوڭ كوي بارماق مەشقى

Two staves of musical notation in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The first staff contains a melodic line with various fingerings (1, 3, 4) and slurs. The second staff contains a bass line with slurs and fingering (1, 4, 1, 1, 1) and includes delta symbols (Δ) and 'V' markings below the notes.

تۇنجى بۆلۈم

گۈل - غۈنچە

ئىلى خەلق ئاھاڭى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مەجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 75

The musical score is written in 2/4 time with a tempo marking of Moderato (♩ = 75). It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody is marked with dynamics such as *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), and *p* (piano). Fingerings (1-4) and accents (^) are indicated throughout. Trills (tr) are used in several places, with some marked with '12' or '2'. The second staff continues the melody with piano dynamics. The third staff includes a repeat sign and continues with *mf* dynamics. The fourth staff features a trill with a '2' above it. The fifth staff continues with piano dynamics. The sixth staff shows two endings: '1.' and '2.', both starting with a forte (*f*) dynamic.

گۈل

ئابلمز شاكىر مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : مەجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 120

f

p

mp

mf

p

mf

1.

Musical staff 1: Treble clef, 7/8 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes. A first ending bracket labeled "1." spans the final two measures, which end with a repeat sign.

2.

Musical staff 2: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes. A second ending bracket labeled "2." spans the first two measures.

Musical staff 3: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes.

p *f*

Musical staff 4: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes. The dynamic marking *p* (piano) is placed below the first measure, and *f* (forte) is placed below the final measure.

Musical staff 5: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes.

Musical staff 6: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes.

mp

Musical staff 7: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes. The dynamic marking *mp* (mezzo-piano) is placed below the first measure.

Musical staff 8: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes.

Musical staff 9: Treble clef, 2/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes.

This page of musical notation consists of eight staves of music. The notation is written in treble clef and includes various rhythmic values, rests, and dynamic markings. The first staff begins with a treble clef and a fermata over the first measure. The second staff features a change in time signature from 3/4 to 2/4. The third staff continues the melodic line. The fourth staff includes a fermata over the first measure. The fifth staff shows a melodic phrase ending with a fermata. The sixth staff is marked with a piano (*p*) dynamic. The seventh staff is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The eighth staff is marked with a piano (*p*) dynamic and concludes with a double bar line.

شۇنچىمۇ

مۇساجان روزى مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 85

The musical score is written in treble clef with a 2/4 time signature. The tempo is marked as Moderato with a quarter note equal to 85 beats per minute. The piece begins with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The first staff contains four measures of music, with the first measure marked with a finger number '1'. The second staff continues with six measures, showing a dynamic shift from piano (*p*) to forte (*f*). The third staff has four measures, all marked with '1'. The fourth staff has four measures, with the second measure marked with '1' and 'p'. The fifth staff introduces a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The second ending begins with a sharp sign on the second line and is marked with 'mp'. The sixth staff has four measures, with the first measure marked 'p' and the last measure marked 'mp'. The seventh staff has four measures. The eighth staff has four measures. The ninth and final staff has four measures.

p

f

p

mp

mf

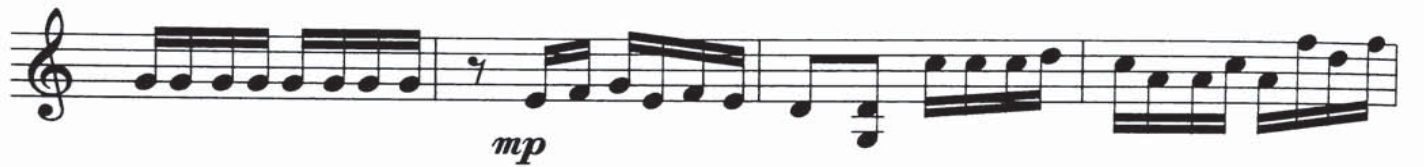
p

mp

p

p

mp

Musical staff 1: Treble clef, starting with a repeat sign. The melody consists of eighth and sixteenth notes. Dynamic marking: *mp*.

Musical staff 2: Treble clef, continuing the melody. Dynamic marking: *p*. First ending bracket labeled "1." spans the final two measures.

Musical staff 3: Treble clef, continuing the melody. Dynamic markings: *f* (first measure), *mp* (fourth measure), *mf* (seventh measure), and *f* (eighth measure). Second ending bracket labeled "2." spans the first two measures.

Musical staff 4: Treble clef, continuing the melody with eighth and sixteenth notes.

Musical staff 5: Treble clef, continuing the melody with eighth and sixteenth notes.

Musical staff 6: Treble clef, continuing the melody. Dynamic marking: *p*.

Musical staff 7: Treble clef, continuing the melody. Dynamic markings: *mp* (first measure) and *p* (eighth measure). A key signature change to one sharp (F#) is indicated by a sharp sign on the F line.

Musical staff 8: Treble clef, continuing the melody. Dynamic marking: *mp*.

Musical staff 9: Treble clef, continuing the melody with eighth and sixteenth notes.

سایردی خوشال بۇلبۇل

مۇساجان روزى مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 76

گۈلزاره‌ي

مەتتاھەر ھەسەن مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : دىلمۇرات مۇھەممەد

The musical score is written in 2/4 time and consists of ten staves. The melody begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The first staff contains the initial notes and a repeat sign. The second staff continues the melody with eighth-note patterns. The third staff features a first ending, marked with a box and the number '1.'. The fourth staff contains a second ending, marked with a box and the number '2.'. The fifth and sixth staves continue the melodic line with various rhythmic figures. The seventh and eighth staves show further development of the melody. The ninth and tenth staves conclude the piece with a final cadence.

22/6

ئورماناخشىسى

«غۇنچەم» درامسىدىن ئارىيە

ھۈسەنجان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 120

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#). The melody begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The piece then enters a series of sixteenth-note runs. A hairpin crescendo is shown below the staff, starting under the first run and tapering off under the second.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#). The melody continues with quarter notes D5, E5, and F#5. The piece then enters a series of sixteenth-note runs. The dynamic marking *mp* (mezzo-piano) is placed below the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#). The melody begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The piece then enters a series of sixteenth-note runs. The dynamic marking *ri* (ritardando) is placed to the left of the staff. The first ending is marked with "1." and a repeat sign. The second ending is marked with "2." and a double bar line. The word "Fine" is placed below the staff.

$\frac{2}{10}$

ئازاد زامان

ھۈسەنجان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 90$

f *p* *mp* *mf* *p* *ff* *cresc*

The image displays a musical score for a piece in G major, consisting of six staves of music. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. The music is characterized by intricate sixteenth-note patterns and dynamic markings.

The first staff begins with a *dim* (diminuendo) marking and concludes with a *cresc* (crescendo) marking. The second staff features a repeat sign and a *f* (forte) dynamic, with fingering numbers 1, 4, 1, 4, 2, 4 indicated above the notes. The third staff includes *mp* (mezzo-piano) and *p* (piano) dynamics. The fourth staff is marked *mf* (mezzo-forte) and includes fingering numbers 1, 1, 1. The fifth staff is marked with a first ending bracket labeled "1.". The sixth staff begins with a second ending bracket labeled "2. rit" (ritardando) and concludes with a fermata over a final note.

خۇشاللىق

ھۈسەنجان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 96

2 2 1 1 2 1 4 1 4 1 2

$\wedge \wedge$
D T T T

cresc

mp

1. 2.

f

mp *p*

cresc

f

The musical score consists of eight staves of music in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic patterns, dynamics, and articulations. The first staff begins with a *mp* dynamic. The second staff also starts with *mp*. The third staff features dynamics of *mp*, *f*, and *mp*. The fourth staff includes a *f* dynamic. The fifth staff contains first and second endings, marked with "1." and "2.". The sixth staff includes a *dim* dynamic. The seventh staff features a first ending marked with "1.". The eighth staff begins with a *rit* marking and a second ending marked with "2.". The score concludes with a final note on the eighth staff.

بىزنىڭ ناخشىمىز

ئابلىكىم ئابدۇللا مۇزىكىسى

Moderato ♩ = 90

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

D. T T T D D T T *mf*

cresc

p

1.

cresc *p*

f

لەۋەن يالا

ئۇيغۇر خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مەجىت يۈنۈس

Adagio ♩ = 80

The musical score is written on eight staves. It begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Adagio' with a quarter note equal to 80 beats per minute. The score includes various musical notations such as slurs, trills (tr), and fingerings (1, 2, 1, 1). The piece concludes with a double bar line and the number 12.

قايقارا قوي كۆزلۈكۈم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۈر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 72

This musical score consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The music is written in a single melodic line. The second staff contains a fermata over a measure. The third staff includes the dynamic marking *mp*. The fourth staff features a repeat sign followed by the dynamic marking *cresc* and a forte *f* dynamic. The fifth staff is marked with *cresc*. The sixth staff is marked with *mf*. The seventh staff is marked with *dim*. The eighth staff concludes with a first ending bracket labeled *1.*

The image shows a musical score consisting of two staves. Both staves are in treble clef. The top staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is placed above the staff. A first ending bracket spans the first two measures of the top staff, with a repeat sign at the end. The bottom staff also begins with a treble clef and contains a melodic line with eighth notes and a bass line with quarter notes. The piece concludes with a final note on the bottom staff, followed by a double bar line.

مەن ئۆلەرمەن
«غۇنچەم» دراممىسىدىن ئارىيە

ھۈسەنجان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Andante ♩ = 84

mp *mf* *dim* *cresc* *mp* *cresc* *dim* *f* *mp* *cresc* *p*

This musical score consists of ten staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mf* and a second marking of *mp*. A first ending bracket is present at the end of the first staff. The second staff contains a repeat sign. The third staff has a *cresc* marking. The fourth staff has *mp* and *p* markings. The fifth staff has *mf* and *f* markings. The sixth staff has a *rit* marking. The seventh staff has *rit* markings. The eighth staff has *rit* markings. The ninth staff has *rit* markings. The tenth staff has *rit* markings. The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings.

نودەر ئاكا ناخشىسى

هەسەن تەمبۇر مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegretto ♩ = 120

The musical score is written in 2/4 time and consists of eight staves. It includes various dynamics such as *mf*, *p*, *cresc*, *f*, and *dim*, along with performance markings like *rit* and *1.*. Fingerings are indicated by numbers 1-4 above notes. The piece concludes with a repeat sign and a final note.

نودەر ئاكا ناخشىسى

ئىككىنچى ئۆزگىرىشى

ئىلى خەلق ئاھاڭى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegretto ♩ = 120

The musical score is written in 2/4 time and consists of seven staves. It begins with a tempo marking of Allegretto and a metronome marking of 120. The first staff starts with a dynamic of *f* and includes fingerings (1, 3, 1, 1) and accents. The second staff features a *cresc* marking and a repeat sign. The third staff is marked *mp*. The fourth staff is marked *p*. The fifth staff ends with a dynamic of *f*. The sixth staff includes complex fingerings (1, 1, 2, 1, 4, 1, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 3, 1, 3, 1, 4, 1, 2). The seventh staff concludes with a first ending (1.) and a second ending (2.) marked with a fermata.

كۆز ئۇيقۇدا

سەيدۇللا رەخمۇتۇللا مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 90

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 90). It consists of eight staves of music. The first staff begins with a dynamic of *mp* and includes fingerings such as 3, 1, 3, 1, 2, 1, 2, 1, 1, 3, 1, 4, 1, 2. The second staff has a dynamic of *p* and fingerings like 1, 3, 1, 4, 2, 1, 2, 1, 1, 3, 1. The third staff features a dynamic of *p* and fingerings including 1, 1, 3, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 4, 1, 2, 1, 4, 1, 2. The fourth staff has a dynamic of *dim* and fingerings such as 1, 3, 1, 4, 1, 2, 1, 4, 1, 2, 2, 1, 2, 1, 1, 3. The fifth staff includes a repeat sign and a dynamic of *p*, with a *cresc* marking at the end. The sixth staff starts with a dynamic of *f*, followed by *p*, and includes fingerings like 1, 1, 2. The seventh and eighth staves continue the melodic line with various rhythmic patterns and fingerings.

Musical staff 1: Treble clef, eighth-note melody with a repeat sign and a fermata.

Musical staff 2: Treble clef, eighth-note melody with fingering numbers (2, 1, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 4) and a *cresc* marking.

Musical staff 3: Treble clef, eighth-note melody with a *mp* marking.

Musical staff 4: Treble clef, eighth-note melody with a flat sign and fingering numbers (1, 3).

Musical staff 5: Treble clef, eighth-note melody with a first ending bracket labeled "1."

Musical staff 6: Treble clef, eighth-note melody with a *p* marking and a fermata.

Musical staff 7: Treble clef, eighth-note melody with a *mf* marking and accents.

Musical staff 8: Treble clef, eighth-note melody.

Musical staff 9: Treble clef, eighth-note melody with a flat sign and accents.

ئاھ، پىكىم

ئابدۇنەبى ماناپوف مۇزىكىسى

Adagio $\text{♩} = 75$

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score is written for a single melodic line in G major (one sharp) and 2/4 time. The tempo is Adagio, with a quarter note equal to 75 beats per minute. The piece begins with a piano (*p*) dynamic and features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, often grouped in pairs or fours. Fingerings are indicated by numbers 1-4 above the notes. The dynamics fluctuate throughout, including mezzo-piano (*mp*), crescendo (*cresc*), piano (*p*), decrescendo (*dim*), and pianissimo (*pp*). The score includes a repeat sign with first and second endings. The first ending leads back to an earlier section, while the second ending concludes the piece with a piano (*p*) dynamic. The final measure features a triplet of eighth notes.

cresc *ff*

mp

2

cresc

cresc

p

mf

f

ھارۋىكەش ناخشىسى

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 84). It consists of eight staves of music. The first staff begins with a forte (*f*) dynamic and includes fingering numbers 1, 4, 1, 1, 1. The second staff features a *dim* dynamic and a slur. The third staff has a *cresc* dynamic. The fourth staff starts with a *f* dynamic. The fifth staff includes a *dim* dynamic. The sixth staff has articulation marks (Λ) and fingering numbers 1, 1, 3, 1, 1, 1, 3. The seventh staff includes fingering numbers 2, 1, 1, 3, 1, 1, 2, 4, 2. The eighth staff concludes with a *dim* dynamic and includes fingering numbers 1, 1, 4, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 4, 3, 1, 1, 4.

1 3 1 4

4 1 1 4 1 4 4

1 4 1 1 4

mp *f*

p *f*

p

1. 2.

V

Λ

Detailed description: This musical score consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. It features a melodic line with fingerings 1, 3, 1, 4 and a dynamic marking of *mp*. A breath mark (Λ) is placed below the staff. The second staff continues the melody with fingerings 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4 and a dynamic marking of *f*. The third staff shows a melodic line with a dynamic marking of *p*. The fourth staff features a melodic line with fingerings 1, 1, 2, 4 and dynamic markings of *mp* and *f*. The fifth staff continues the melody with fingerings 1, 1, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4 and dynamic markings of *p* and *f*. The sixth staff shows a melodic line with a dynamic marking of *p*. The seventh staff contains two first endings: the first ending is a melodic phrase, and the second ending is a single note with a fermata.

ئالۋان ناخشىسى

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 84). It consists of eight staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mp* and a *f* marking later. It includes fingering numbers: 4, 1, 1, 1, 3, 1, 1, 4, 1, 1, 3. The second staff features a *dim* marking. The third staff includes *cresc* and *f* markings. The fourth staff has an *mp* marking. The final staff concludes with two endings: 1. and 2.

ئا يەي

ئابلىزخان مامۇت مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Adagio ♩ = 86

mp *p* *mp* *p* *mf*

This musical score consists of ten staves of music in G major. The notation includes various rhythmic patterns, ornaments, and dynamic markings. The first staff features a sixteenth-note melody with a trill-like ornament. The second staff includes dynamic markings *p* and *mf*. The third staff continues the melodic line. The fourth and fifth staves also feature *p* and *mf* markings. The sixth staff begins with a repeat sign and includes a second ornament. The seventh staff features a trill. The eighth staff includes a first ending bracket labeled '1.' and a *p* marking. The ninth staff concludes with a *p* marking and a repeat sign.

2.

mf

tr

tr

V

The image shows a musical score for a piece in G major, consisting of ten staves. The first staff begins with a second ending bracket labeled '2.' and a dynamic marking of *mf*. The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and trills (*tr*). The piece concludes with a fermata over a final chord, marked with a 'V' above the staff.

لەيلۇن (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 84

The musical score is written in 2/4 time and consists of eight staves. It begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Allegro' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The score includes various musical notations such as dynamics (p, cresc, mp, f, dim), articulation (accents, slurs), and fingering (numbers 1-4). A repeat sign with first and second endings is present in the seventh staff, followed by a 'D.S.' (Da Capo) instruction. The piece concludes with a final cadence in the eighth staff.

لەيلۇن (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

Allegro ♩ = 84

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score consists of eight staves of music in 2/4 time. The first staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody is written on a single line with various rhythmic values and fingerings indicated by numbers 1-4. The second staff continues the melody with similar notation. The third staff includes dynamic markings *f* and *dim*. The fourth staff features a *cresc* marking. The fifth staff has a \oplus symbol above the first measure. The sixth staff has a *p* marking. The seventh staff has a \oplus symbol above the first measure and *f* and *p* markings. The eighth staff ends with a first ending bracket and a repeat sign.

2.

cresc

dim

1 2 1 1 1 1 4

dim

نادان

ئابدۇۋەلى جارۇللايۇپنىڭ ئەسلىدىكى ئورۇندىشى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

2 1 2 1 4
Λ V Λ V

1.

dim

2.

cresc

2 1 2 1 1 3

dim

هەي نادان (لەيلۇن 3)

ئىلى خەلق ناخشىسى

Allegro ♩ = 84

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of 84 beats per minute. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mp* and includes fingerings (2, 1, 2, 1, 1, 3) and breath marks (Λ, V, Λ, V). The second staff features a *cresc* marking. The third staff has a *f* marking and fingerings (1, 2, 1, 1, 2, 1, 4). The fourth staff is marked *p*. The fifth staff includes fingerings (2, 1, 2, 1, 1, 2) and breath marks (Λ, V, Λ, V). The sixth staff is marked *dim* and includes breath marks (Λ, V, Λ, V). The seventh staff is marked with a first ending bracket and the number 1. The eighth staff is marked *p*.

cresc

f *mp*

dim

1. 2.

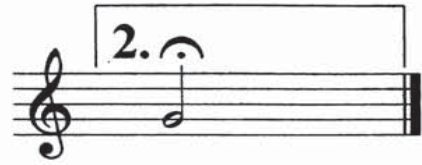
گۈل - غۇنچە (لەيلۇن 4)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Adagio ♩ = 84

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Adagio (♩ = 84). It features ten staves of music. The first staff begins with a dynamic of *mf* and includes fingering numbers 4, 1, 1, 4, 1, 1, 1, 1, 1, 4, 1, 4. The second staff has a dynamic of *p* and includes fingering numbers 1, 4, 2, 4, 1, 2, 1, 1, 4, 1, 4, 2, 4, 1, 1, 1, 3, 1, 3, 1, 1, 4. The third staff includes fingering numbers 1, 2, 1, 2, 1, 3, 1, 1, 2, 4, 1, 2, 1, 2, 1, 4, 1, 4, 1, 4. The fourth staff includes fingering numbers 1, 2, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 1, 4. The fifth staff shows two first endings (1. and 2.) with a repeat sign. The sixth staff includes fingering numbers 1, 4, 2, 4, 1, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 4, 4. The seventh staff includes fingering numbers 1, 1, 1, 3, 1, 3, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 2, 1, 2, 4. The eighth staff has dynamics of *p* and *f*, with fingering numbers 1, 2, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 2. The ninth staff has a dynamic of *dim* and includes fingering numbers 1, 2, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4, 2.

يار سېنىڭ دەردىڭ

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato ♩ = 84

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 84). It features a variety of rhythmic patterns and dynamics. The first staff includes a *cresc* marking. The second staff has a *p* marking. The seventh staff has a *dim* marking. The eighth staff has a *f* marking. The score is annotated with numerous fingerings (1-4) and accents (Λ, V) to guide the performer.

1 1 1 1 4

cresc

mp

f Λ V Λ V

dim

ئاھ ، خېنىم يامانلىماڭ

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 84). It consists of eight staves of music. The first staff includes fingerings (1, 2, 1, 4) and a dynamic marking of *mf*. The second staff has a *dim* dynamic marking. The third staff has an *f* dynamic marking. The fourth staff has a *dim* dynamic marking. The fifth staff has an *mf* dynamic marking. The sixth staff has a *dim* dynamic marking. The seventh and eighth staves continue the melodic line with various dynamics and articulations.

1. 2.

شەرۋانسخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato ♩ = 90

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score is written for a single melodic line in 2/4 time, with a tempo of Moderato (♩ = 90). The key signature is one flat (B-flat). The score consists of eight staves of music. The first staff begins with a dynamic of *mf* and includes fingerings 1, 3, 1, 4, and 1. The second staff features a dynamic of *f* followed by *mp*. The third staff continues the melodic line. The fourth staff has a dynamic of *f* and includes fingerings 1, 2, 1. The fifth staff includes fingerings 1, 4, 1, 2. The sixth staff has a dynamic of *dim*. The seventh staff has a dynamic of *mf*. The eighth staff ends with a dynamic of *cresc*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and articulation marks.

The image shows a musical score for a piece, likely a piano or guitar solo, consisting of eight staves of music. The notation is in treble clef. The first staff begins with a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano). The second staff continues the melodic line. The third staff features a dynamic marking of *f* (forte) and includes fingering numbers 1 and 4. The fourth staff shows a change in time signature from 3/4 to 2/4. The fifth and sixth staves continue the melodic development. The seventh staff shows a return to 3/4 time. The eighth staff contains two endings: the first ending is a short melodic phrase, and the second ending is a single note with a fermata, indicating a repeat or a specific conclusion.

$\frac{1b}{8}$

ئاق بېلىق

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato ♩ = 84

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of nine staves of music. The first staff begins with a piano (*p*) dynamic and a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second staff includes a *dim* (diminuendo) marking and a forte (*f*) dynamic. The third staff starts with a piano (*p*) dynamic. The fourth staff features a *cresc* (crescendo) marking. The fifth staff includes a mezzo-piano (*mp*) dynamic and fingerings (1, 1, 1, 3, 1, 3, 2, 1). The sixth staff has a piano (*p*) dynamic and a forte (*f*) dynamic. The seventh staff includes a forte (*f*) dynamic and fingerings (1, 1). The eighth staff features a forte (*f*) dynamic and a *Xi* marking. The ninth staff concludes with a forte (*f*) dynamic and a *Xi* marking.

قادىر مەۋلان

ئۇيغۇر خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written in a single system with nine staves. It begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The first staff contains the initial melody with dynamics *p* and *mf*. The second staff features a *f* dynamic. The third staff includes a repeat sign and a *mf* dynamic. The fourth staff continues the melodic line. The fifth staff concludes with a double bar line. The sixth staff begins a new melodic phrase. The seventh staff includes a *cresc* (crescendo) marking. The eighth and ninth staves complete the piece with various articulation and fingering instructions.

مودەنخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

The musical score is written on a single treble clef staff in 2/4 time. It begins with a tempo marking of Moderato and a metronome marking of ♩ = 96. The key signature has one flat (B-flat). The piece is characterized by a variety of dynamics and articulations. The first staff includes a *cresc* (crescendo) and a *p* (piano) dynamic. The second staff features a *dim* (diminuendo) dynamic. The third staff has a *f* (forte) dynamic. The fourth staff is marked *p*. The fifth staff has a *cresc* dynamic. The sixth staff is marked *mp* (mezzo-piano). The seventh staff has a *p* dynamic followed by a *f* dynamic. The eighth staff concludes the piece with various dynamics and articulations. Numerous fingering numbers (1-4) and slurs are used throughout the score to indicate specific playing techniques.

كوچا ناخشىسى (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato $\text{♩} = 72$ تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

f

p

dim *cresc*

tr

tr

cresc

mp

The image displays a page of musical notation consisting of eight staves. The notation is written on a single-line staff with a treble clef. The music features a variety of note values, including quarter, eighth, and sixteenth notes, as well as rests and articulation marks. Dynamic markings are present throughout the piece, including *cresc*, *mp*, and *p*. The notation is complex, with many notes beamed together and some notes marked with accents or slurs. The piece concludes with a double bar line and a fermata over the final note.

كوچا ناخشىسى (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

moderato ♩ = 72

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

mp

cresc

dim

p

1. 2.
Fine

f

p

dolce

p

D.S.

كوچا ناخشىسى (3) جانھى

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato $\text{♩} = 110$

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

mf

mp

cresc

p

mf

dim

A musical score consisting of ten staves of music. The notation includes treble clefs, a key signature of one flat, and a 4/4 time signature. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Dynamic markings are placed below the staves: *cresc* (crescendo), *mf* (mezzo-forte), *ff* (fortissimo), *mp* (mezzo-piano), *f* (forte), *dim* (diminuendo), *p* (piano), and *cresc* (crescendo) again at the end. There are also hairpins indicating volume changes and repeat signs with first and second endings.

كوچا ناخشىسى (4) نىگارمىسەن

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written in treble clef with a 2/4 time signature and a tempo marking of Moderato (♩ = 84). The piece is in the key of G major. The score consists of eight staves of music. The dynamics range from *mf* (mezzo-forte) to *p* (piano). Fingerings are indicated by numbers 1-4 above the notes. Accents are placed over certain notes. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and some rests. The piece concludes with a final chord on the eighth staff.

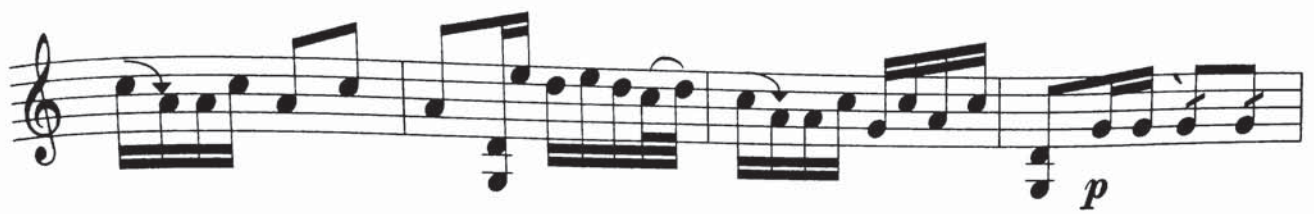
f

cresc *mp*

p

f *p*

dim *cresc*

كوچا ناخشىسى (5) سەمەنگاھىم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 110$

The musical score is written for a single melodic line in 2/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat. The tempo is marked 'Moderato' with a metronome marking of 110. The score includes various dynamics: 'cresc' (crescendo), 'p' (piano), 'mp' (mezzo-piano), 'f' (forte), and 'dim' (diminuendo). There are also first and second endings marked '1.' and '2.'. Fingerings are indicated with numbers 1-4. The score concludes with a double bar line and repeat dots.

The image displays a musical score for a piece, consisting of four staves of music. The first staff begins with a *cresc* (crescendo) marking and ends with a *f* (forte) dynamic. The second staff includes fingering numbers (1, 2) and slurs. The third staff is heavily annotated with fingering numbers (1, 3, 1, 1, 1, 4, 1, 3, 1, 1, 3, 1, 1, 4, 1, 4, 1, 4) and slurs. The fourth staff starts with a *p* (piano) dynamic and concludes with a fermata over the final note. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff.

كوچا ناخشسى (6) مهستون ههيران

ئىلى خەلق ناخشسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مەجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 110

The musical score is written in 2/4 time and consists of eight staves of music. The notation includes various rhythmic patterns, dynamics, and articulation marks. The dynamics are marked as *cresc*, *mp*, *f*, *p*, and *dim*. The score features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes some slurs and accents. The overall style is characteristic of traditional Uyghur folk music.

The image displays ten staves of musical notation, likely for a piano or similar instrument. The notation is written in a single system across ten staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The music consists of a series of rhythmic patterns, primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. Dynamic markings are used throughout: *cresc* (crescendo) appears in the first staff, *mp* (mezzo-piano) in the third, *p* (piano) in the fourth, *f* (forte) in the fifth, and *p* (piano) in the eighth. There are also several hairpins indicating crescendos and decrescendos. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. The overall style is that of a technical or study piece.

ئەۋرىشىم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 72$

The musical score is written in 2/4 time with a tempo of Moderato (♩ = 72). It consists of eight staves of music. The dynamics are marked as *mp*, *f*, *p*, *f*, *dim*, *mp*, *f*, and *mf*. The score includes various fingerings (1, 2, 3, 4) and articulation marks such as accents and slurs. The piece concludes with a repeat sign and a final flourish.

This page of musical notation consists of ten staves of music, likely for a piano. The notation includes various dynamics and technical markings:

- Staff 1:** Features a trill (*tr*) and a fermata.
- Staff 2:** Includes a *dim* (diminuendo) marking.
- Staff 3:** Contains a first ending bracket labeled **1** and a second ending bracket labeled **2**, followed by a *cresc* (crescendo) marking.
- Staff 4:** Includes a *mp* (mezzo-piano) marking.
- Staff 5:** Includes a *f* (forte) marking.
- Staff 6:** Includes a *p* (piano) marking.
- Staff 7:** Includes a *p* (piano) marking.
- Staff 8:** Includes a *p* (piano) marking.
- Staff 9:** Includes a *mp* (mezzo-piano) marking.

The notation is primarily in treble clef with a bass clef for the left hand. It features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various fingerings indicated by numbers 1-4. The piece concludes with a *mp* marking on the final staff.

چوڭ خانلەيلۇن

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 96$

p

mf

f

mp

f

musical score for a piano piece, page 183. The score consists of ten staves of music in G major. The first staff has a repeat sign. The second staff has a dynamic marking of *mf*. The third staff has a dynamic marking of *ff*. The fourth staff has a dynamic marking of *p*. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

كچىك خانلەيلۇن (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

mf

p

p

p

p

f

f

The image displays a musical score for four staves, all in the key of G major (one sharp). The notation is as follows:

- Staff 1:** Features a complex melodic line with many slurs and accents. It begins with a dynamic marking of *ff* (fortissimo) and ends with a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano).
- Staff 2:** Contains a series of eighth-note chords, primarily triads, moving in a stepwise fashion.
- Staff 3:** Continues the eighth-note chordal pattern from the second staff, ending with a dynamic marking of *dim* (diminuendo).
- Staff 4:** Shows a melodic line with a first ending bracket labeled "1." above it. Below the staff, there is a large, wide, shallow wedge-shaped symbol, likely indicating a specific performance technique or a large interval.

كچىك خانلەيلون (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. The tempo is Moderato, with a quarter note equal to 96 beats per minute. The score consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is characterized by rhythmic patterns, often using eighth and sixteenth notes. Dynamics include *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), and *p* (piano). Articulation marks such as accents (\wedge) and slurs (\frown) are used throughout. The score concludes with a final cadence on the eighth staff.

Λ V Λ V

p

Λ V Λ V

f

p

cresc

p

گۈلمەشۇق (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

mf *p* *f*

The image displays a musical score for three staves in G major. The first staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a trill-like figure. The second staff provides a rhythmic accompaniment with a steady eighth-note pattern, marked with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The third staff features a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The first ending concludes with a double bar line and repeat dots, while the second ending leads to a final note. A hairpin crescendo is positioned below the first ending.

گۈلمەشۇق (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

Musical staff with treble clef, key signature of one sharp (F#), and a melody. The melody consists of eighth and sixteenth notes. A dynamic marking *mp* is present below the staff.

Musical staff with treble clef, key signature of one sharp (F#), and a melody. The melody includes first and second endings. A hairpin symbol is located below the staff.

گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 110

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mf* and includes the letters 'D T T' below the notes. The second staff has a dynamic marking of *mp* and includes the numbers '2 1 2 1 1' above the notes. The third staff has a dynamic marking of *f*. The fourth staff has a dynamic marking of *f* and includes the numbers '1 4 1 3' above the notes. The fifth staff has a dynamic marking of *p*. The sixth staff has a dynamic marking of *f*. The seventh staff has a dynamic marking of *f*. The eighth staff has a dynamic marking of *f* and includes a repeat sign at the beginning. The score features various musical notations including eighth and sixteenth notes, rests, and slurs.

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#). The staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes, including some beamed sixteenth notes and a final note with a fermata.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#). This staff includes fingering numbers: 1 4 1 3 and 1 3 1 4. It features a sequence of eighth and sixteenth notes with a fermata over the first note of the second measure.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#). This staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes, including a slur over a group of notes and a fermata over the final note.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#). This staff includes fingering numbers: 4 1 4 2 1 2 1 1 4. It features a sequence of eighth and sixteenth notes with a fermata over the first note of the second measure.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#). This staff contains a sequence of eighth and sixteenth notes, including a slur over a group of notes and a dynamic marking of *p* (piano).

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#). This staff is divided into two sections, labeled 1. and 2., separated by a repeat sign. Section 1 contains a sequence of eighth and sixteenth notes, and section 2 contains a single note.

گۈل شادىخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۈر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 110

f

mp

p

dim

The image displays six staves of musical notation in G major. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth notes, with a *dim* (diminuendo) marking appearing below the staff. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic values. The third staff features a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes and rests. The fourth staff shows a sequence of eighth notes with some slurs. The fifth staff includes a trill-like figure and various rhythmic patterns. The sixth staff concludes the piece with a final melodic phrase and a double bar line.

جېنىم خېنىم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 72

Staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes with accents.

Staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes.

Staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Starts with a piano (*p*) dynamic, then a forte (*f*) dynamic. Includes performance markings: \wedge \vee \wedge \vee \wedge \vee \wedge .

Staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes, ending with a forte (*f*) dynamic.

Staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes, starting with a forte (*f*) dynamic.

Staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes, ending with a forte (*f*) dynamic. Includes performance markings: \wedge \vee \wedge \vee .

Staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes, ending with a forte (*f*) dynamic. Includes performance markings: \wedge \vee \wedge \vee .

Staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes.

Staff 9: Treble clef, key signature of one sharp (F#). Rhythmic pattern of eighth notes, ending with a forte (*f*) dynamic. Includes performance markings: \wedge \vee \wedge \vee .

This page of musical notation consists of eight staves of music in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic patterns, dynamics, and performance markings:

- Staff 1:** Features a melody with eighth and sixteenth notes. Dynamics markings include \wedge and \wedge .
- Staff 2:** Continues the melodic line with similar rhythmic values. Dynamics markings include \wedge and \wedge .
- Staff 3:** Shows a more active rhythmic pattern with eighth notes.
- Staff 4:** Includes trills (marked with $\sim\sim$) and sixteenth-note runs.
- Staff 5:** Features a melodic line with eighth notes and a trill. Fingerings are indicated with '1' and '4'.
- Staff 6:** Contains a trill (marked *tr*) and a melodic line with eighth notes.
- Staff 7:** Shows a melodic line with eighth notes and a trill.
- Staff 8:** Features a melodic line with eighth notes and a trill, ending with a double bar line.

ئانارخان (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is written on eight staves. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The music begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The music features various dynamics including *mp*, *dim*, and *f*, and includes technical markings such as fingering numbers (1, 4, 3, 2, 1, 2, 1, 1, 3), accents (^), and breath marks (v). A first and second ending are indicated by boxes labeled '1.' and '2.' above the sixth staff. The piece concludes with a final cadence on the eighth staff.

ئانارخان (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato ♩ = 84 تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

mp

f

1 4 1 4
^ v ^ v ^ v ^ v

f

p

f

p

p

The image displays a musical score for a single melodic line, written in G major (one sharp) and 4/4 time. The score is organized into five staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a dynamic accent marking under the second measure. The second staff continues the melodic line with similar rhythmic patterns and includes a hairpin dynamic marking. The third staff features a melodic phrase with a slur over the final two notes. The fourth staff contains a more complex melodic passage with slurs and a hairpin dynamic marking. The fifth staff concludes the piece with a final melodic phrase, a double bar line, and a hairpin dynamic marking.

مەستۇن ھەيرانىڭ مەرغۇلى

تەمبۇر ئۈچۈن ئوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

(بۇ مەرغۇل كۆپىنچە ئىلى خەلق ناخشىلىرى ئاخىرلاشقاندا ئۇلىنىپ ئورۇندىلىدۇ)

Adagio ♩ = 106

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The tempo is marked Adagio with a metronome marking of ♩ = 106. The score consists of ten staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mp* and a hairpin crescendo leading to *mf*. The second staff includes a *tr* (trill) marking and dynamic markings of *mp* and *mf*, with accents (Λ) and a *v* (vibrato) marking. The third staff features a *v* marking and dynamic markings of *mp* and *mf*. The fourth staff has a *v* marking and dynamic markings of *mp* and *mf*, with accents (Λ) and a *v* marking. The fifth staff is marked *mp* and ends with a *mf* marking. The sixth staff includes a *v* marking and dynamic markings of *mp* and *mf*. The seventh staff features a *tr* marking and dynamic markings of *mp* and *mf*. The eighth staff is marked *mf*. The ninth staff is marked *mf*. The tenth staff is marked *mf*. The score concludes with a double bar line.

The image displays a musical score for a piece in G major, consisting of ten staves of notation. The score is written in a single system with ten staves, each containing a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is characterized by intricate melodic lines and complex rhythmic patterns. Key features include:

- Staff 1:** Begins with a trill (*tr*) on the first note, followed by a series of eighth and sixteenth notes.
- Staff 2:** Features a series of sixteenth-note runs and a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano).
- Staff 3:** Contains a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 4:** Includes a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 5:** Features a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 6:** Includes a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 7:** Contains a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 8:** Features a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 9:** Includes a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.
- Staff 10:** Ends with a trill (*tr*) and a series of sixteenth-note runs.

This musical score is written for a piano in G major, consisting of ten staves. The music is characterized by intricate sixteenth-note patterns and dynamic contrasts. The first staff begins with a mezzo-piano (*mp*) dynamic and a *mf* dynamic later in the measure. The second staff features a *mp* dynamic. The third staff contains a complex sixteenth-note texture. The fourth staff includes a trill (*tr*) ornament. The fifth staff has a tremolo (*tr*) ornament. The sixth staff features a trill (*tr*) ornament. The seventh staff includes a trill (*tr*) ornament. The eighth staff starts with a *mp* dynamic and includes a *mf* dynamic. The ninth staff features a trill (*tr*) ornament. The piece concludes with a final sixteenth-note flourish.

Musical score in G major (one sharp). The score consists of eight staves of music. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Trills (tr) are present in the fourth and sixth staves. A dynamic marking (v) is located at the end of the eighth staff. The piece concludes with a double bar line.

پاتقا ئېرىشتى. مىجىت يۇنۇس ئوقۇتۇش داۋامىدا سەنئەت ئەمەلىيىتى بىلەن كۆپ شۇ - غۇللىنىپ ياپونىيە، ئىران قاتارلىق ئون نەچچە دۆلەتكە چىقىپ ئويۇن قويۇشقا قاتنىشىپ، ئۆي - خۇر سەنئىتىنى دۇنياغا يۈزلەندۈرۈشتە بەلگى - لىك تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. يۇقىرىقىدەك نە - تىجىلىرى بىلەن مىجىت يۇنۇس كۆپ قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇنەۋۋ - ۋەر يېتەكچى مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

ئۇنىڭدىن باشقا 2002 - يىلى 12 - ئايدا جۇڭگو كلاسسىك مۇقاملارنىڭ VCD، DVD، CD پلاستىنكىلىرىنىڭ ئىشلىنىشىگە قاتنى - شىپ، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن «ئىلغار شەخس» نامىغا، 2005 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە «3 تە تەربىيىلەشتىكى ئىلغار شەخس» نامىغا، 2006 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر كەسپىي تېخنىكا خىز - مەتچىسى» نامىغا، 2008 - يىلى 12 - ئايدا «ئاپ - تونوم رايون بويىچە ئالاھىدە تۆھپە كۆرسەتكەن مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسسى» نامىغا نائىل بولدى.

مىجىت يۇنۇس ئوقۇتۇشنىڭ بىرىنچى سېپىدە جان پىدالىق بىلەن ئىشلەپلا قالماي تەتقىقات بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ بۇ ساھەدىمۇ خېلى زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. 2005 - يىلى 1 - ئايدا ئۇ قاتناشقان «مۇقام ئوقۇتۇشى، تەتقىقاتى ۋە ئەمەلىيىتىدە يېڭى سىستېما بەرپا قىلىش» تۈرى مائارىپ مىنىستىرلىكى تەرىپى - دىن 2 - دەرىجىلىك ئوقۇتۇش نەتىجىسى مۇكا - پاتىغا، ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن 1 - دەرىجى - لىك ئوقۇتۇش نەتىجىسى مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. ئۇ يەنە ئىنستىتۇت دەرىجىلىك تەتقىقات تېمى - سى «ئۇيغۇرلاردىكى تەنبۇر چالغۇسىنىڭ مەد - جەسى ۋە تەرەققىياتى» غا رىياسەتچىلىك قىلىپ تاماملىدى. «ئىلى ۋە كۇچا خەلق ناخشىلىرى ئۈستىدە سېلىشتۇرما تەتقىقات»، «ئۇيغۇر چال - غۇلىرىنىڭ ئوركىستىرلاشتۇرۇلۇش ئۇسۇلى» قاتارلىق تەتقىقات تېمىلىرىغا قاتناشتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇ «ئۇيغۇر مۇقام مائارىپى ۋە ئۇنىڭ شەكىللىرى»، «20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللى - رىدىكى ئۇيغۇر 12 مۇقامىنىڭ تەرەققىياتى»، «تەنبۇرنىڭ مىللىي ئوركىستىردىكى رولى ۋە ئالاھىدىلىكى» قاتارلىق ئون نەچچە پارچە ئى - لى مەي ماقالىسىنى ئېلان قىلدى.

مىجىت يۇنۇس 1992 - يىلى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن تۇنجى نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىغا، 2006 - يىلى 9 - ئايدا ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلگەن 6 - نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىغا، 2005 - يىلى 9 - ئايدا فۇجىيەن پېداگوگىكا ئۇ - نۋېرسىتېتىنىڭ تەكلىپى بىلەن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان مىللىي مۇزىكا جەمئىيىتىنىڭ 10 - نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشتى. 2009 - يىلى 3 - ئايدا ئەزەربەيجاندا ئۆتكۈزۈلگەن «مۇقامى ئالەم» تېمىسىدىكى خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىدا «ئۇيغۇر مۇقام مائارىپى ۋە ئۇنىڭ شەكىللىرى» ناملىق ماقالىسىنى ئوقۇدى ۋە شۇ تېمىدىكى مۇقام قېستىۋالىدا چەبىيات مۇقامىنىڭ ئا - ساسلىق قىسمىنى ئورۇنداشقا قاتنىشىپ «پارلاق، ئۈنۈملۈك، سېھىرلىك ئاۋاز» مۇكاپا - تىغا ئېرىشتى. مىجىت يۇنۇس ھازىر «شىنجاڭ ئۇيغۇر تەنبۇر چالغۇسىنىڭ ئاۋاز تۈسى ھەققىدە تەتقىقات» ناملىق ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تەتقىقات تۈرى ئۈستىدە ئىزدىنىۋاتىدۇ.

封面设计 阿不都热合曼·阿不力孜

تہ تیور دہر رسالکی

ISBN 978-7-5370-7473-5

9 787537 074735 >

تہ تیور دہر رسالکی: 50.00 یون (میتن، اٹا ٲر)